



การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

อังคณา แวซอหะ

สุชาติพิย์ เกียรติวานิช



งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินผลประโยชน์ประจำปีงบประมาณ 2553

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร



Information Literacy of Students at Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

Angkhana Wesoho

Suthatip Kiatwanit



**This Research is Funded by Faculty of Liberal Arts
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon**

2010

ชื่อเรื่อง : การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

พระนคร

ผู้วิจัย : นางสาวอังคณา แวซอเหาะ และ ผศ. สุรชาติพย์ เกียรติวานิช

พ.ศ. : 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และเพื่อเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามคณะวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้ง 9 คณะที่สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามกลุ่มคณะวิชา จำนวน 460 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบการรู้สารสนเทศ แบบตรวจสอบรายการ 4 ตัวเลือก สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ F-test และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความสามารถทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษามีความสามารถสูงสุดคือ ความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รองลงมาคือ ความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ และความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้

2. นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีการรู้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณะศิลปศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.1 ด้านความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ สูงกว่า นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

2.2 ด้านความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ พบว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

2.3 ด้านความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมี วิจารณ์ญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้ พบว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้ สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

2.4 ด้านความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ที่ได้กำหนดไว้ของนักศึกษา พบว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์

2.5 ด้านความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้อง เนื่องกับการใช้ และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วย กฎหมาย พบว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมาย และ สังคมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรม และชอบด้วยกฎหมาย สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะศิลปศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์

3. นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศมีการรู้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มี ประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศมีความสามารถด้านความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ ด้านความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ด้านความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้ และด้านความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศมีการรู้สารสนเทศทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ



**Title : Information Literacy of Students at Rajamangala University of
Technology Phra Nakhon**

Researcher : Angkhana Wesoho and Suthatip Kiatwanit

Year : 2010

Abstract

The objectives of this research were to study and to compare the information literacy level of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon undergraduate students by dividing into faculties and experiences of studying concerning information literacy subjects. The samples were undergraduate students in 9 faculties who were studying in second semester of academic year 2009. The 460 samples were taken a random sample by faculties' stratification. The data were collected by information literacy test and mark record form which were four - level rating scale questions. The results were analyzed by percentage, average value, standard deviation, F-test, and t-test

The results were as follows:

1. Most of all students had medium information literacy level. For consideration of each aspect, students had ability in every aspect at medium level. The highest ability of students was to access the needed information effectively and efficiently, the next were the ability to determine the extent of information needed ; to evaluate information and its sources critically, and to incorporate selected information into their knowledge bases.

2. Students that learnt in different faculties had different information literacy with statistically significant level at .01. Faculty of Business Administration's students had higher information literacy level than Faculty of Mass Communication Technology's students, Faculty of Architecture and Design's students, Faculty of Home Economics Technology's students, Faculty of Engineering's students, Faculty of Science and Technology's students, Faculty of Liberal Arts' students, and Faculty of Industrial Education's students. For consideration of each aspect, it showed that every aspect was different with statistically significant level at .01.

2.1 For the ability of determining the extent of information needed, it showed that Faculty of Business Administration's students had higher ability of determining the extent of information needed than Faculty of Architecture and Design's students, Faculty of Mass Communication Technology's students, Faculty of Engineering's students, Faculty of Home Economics Technology's students, and Faculty of Industrial Education's students.

2.2 For the ability of accessing the needed information effectively and efficiently, it showed that Faculty of Business Administration's students had higher ability of accessing the needed information effectively and efficiently than Faculty of Mass Communication Technology's students, Faculty of Architecture and Design's students, Faculty of Home Economics Technology's students, Faculty of Engineering's students, Faculty of Liberal Arts' students, and Faculty of Industrial Education's students.

2.3 For the ability of evaluating information and its sources critically and incorporating selected information into one's knowledge base, it showed that Faculty of Business Administration's students had higher ability of evaluating information and its sources critically and incorporating selected information into one's knowledge base than Faculty of Mass Communication Technology's students, Faculty of Engineering's students, and Faculty of Home Economics Technology's students.

2.4 For the ability of using information effectively to accomplish a specific purpose, It showed that Faculty of Business Administration's students had higher ability of using information effectively to accomplish a specific purpose than Faculty of Mass Communication Technology's students, Faculty of Engineering's students, Faculty of Architecture and Design's students, Faculty of Home Economics Technology's students and Faculty of Liberal Arts' students.

2.5 For the ability of understanding the economic, legal, and social issues surrounding the use of information, and access and use information ethically and legally, it showed that Faculty of Business Administration's students had higher ability of understanding the economic, legal, and social issues surrounding the use of information, and access and use information ethically and legally than Faculty of Mass Communication Technology's students, Faculty of Liberal Arts' students, Faculty of Home Economics Technology's students and Faculty of Engineering's students.

3. The students who had different experiences of studying concerning information literacy subjects, they had different information literacy with statistically significant level at .01. The students who had experiences of studying concerning information literacy subjects had higher information literacy than the students who had no experiences of studying concerning information literacy subjects. For consideration of each aspect, it showed that the students who had experiences of studying concerning information literacy subjects had different the ability of determining the extent of information needed; the ability of accessing the needed information effectively and efficiently; the ability of evaluating information and its sources critically and incorporating selected information into one's knowledge base; the ability of understanding the economic, legal, and social issues surrounding the use of information, and access and use information ethically and legally with statistically significant level at .01. For the ability of using information efficiently in order to reach the objective was different with statistically significant level at .05, by means of the students who had experiences of studying concerning information literacy subjects had higher information literacy than the students who had no experiences of studying concerning information literacy subjects in every aspect.



กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการสนับสนุนทุนวิจัยจากงบประมาณ
ผลประโยชน์ประจำปี 2553 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ บรรณารักษ์ และ เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ความช่วยเหลือ และความ
สะดวกในการจัดเก็บแบบสอบถามครั้งนี้ จนรายงานการวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครทุกท่าน ที่เสียสละ
เวลาในการตอบแบบสอบถาม จนสามารถนำเสนอผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ได้

คณะผู้วิจัย



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายของการรู้สารสนเทศ	7
ความสำคัญของการรู้สารสนเทศ	7
มาตรฐานการรู้สารสนเทศ	8
การสอนการรู้สารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
3. วิธีการดำเนินการ	34
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
สรุปผลการวิจัย	53
อภิปรายผลการวิจัย	55
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	65
แบบทดสอบ	66
ประวัติผู้วิจัย	74

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะวิชา	34
2 เกณฑ์การแปลผลคะแนนการรู้สารสนเทศ จำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม	38
3 คำร้อยละข้อมูลส่วนของนักศึกษา	41
4 ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาโดยรวมและรายด้าน	43
5 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษา	44
6 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษา ที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่	45
7 เปรียบเทียบความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการ ได้ของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษาที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่	46
8 เปรียบเทียบความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษา ที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่	47
9 เปรียบเทียบความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ ได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับ พื้นฐานความรู้เดิมได้ของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษาที่พบความ แตกต่างเป็นรายคู่	48
10 เปรียบเทียบความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ของนักศึกษา จำแนกตามคณะ ที่ศึกษาที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่	49
11 เปรียบเทียบความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้ สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมายของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษาที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่	50
12 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ	51

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญ และที่มาของปัญหา

ปัจจุบันถือได้ว่าเป็นยุคของสารสนเทศ (Information age) สังคมสารสนเทศ (Information society) สังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge society) หรือ ยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดน สารสนเทศจึงถือเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ปัจจุบันสารสนเทศมีจำนวนมาก และหลากหลายรูปแบบ โดยมีอัตราการเพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถเข้าถึงได้ทุกหนทุกแห่ง และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเพื่อที่จะเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว และให้ได้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ จึงจำเป็นต้องรู้วิธีการแสวงหาสารสนเทศ และประเมินคุณค่าของสารสนเทศที่ได้รับ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศที่ได้มาอย่างมีประสิทธิภาพ การละเลยไม่แสวงหาสารสนเทศจะทำให้ได้รับสารสนเทศล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์ และเสียเวลาในการทำงานที่ซ้ำซ้อน ก่อให้เกิดสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งเรียกทักษะดังกล่าวนี้ว่า การรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศมีความสำคัญต่อการสร้างสังคมสารสนเทศ และสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นทักษะสำคัญที่ผลต่อการความสำเร็จของบุคคลในหลายด้าน ๆ อาทิ ในด้านการศึกษา ด้าน เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต และความเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมประชาธิปไตย และการรู้สารสนเทศยังเป็น วิธีการแห่งการมรณางของบุคคลในสังคมสารสนเทศ บุคคลที่เป็นผู้สารสนเทศจึงถือว่าเป็น ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่ายิ่ง (สมาน ลอยฟ้า, 2544 : 3)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งยึดมั่นในการสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยแบ่งการจัดการเรียนการสอน ออกเป็น 9 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะบริหารธุรกิจ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น และคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ ทางมหาวิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญตามลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละสาขาวิชา เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษากลายเป็นบัณฑิต นักปฏิบัติตั้งปณิธานที่มหาวิทยาลัยได้ยึดมั่นตลอดมา

ดังนั้นเพื่อให้ นักศึกษากลายบัณฑิตที่รู้เท่าทันสารสนเทศ และเป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงาน จึงจำเป็นต้องมีทักษะการรู้สารสนเทศ เพื่อสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามหลักศีลธรรม กฎหมาย และสามารถคัดเลือก สารสนเทศตามเนื้อหาและประเภทที่ต้องการได้อย่างดี โดยสามารถประเมินคุณค่าและการใช้ ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ทั้งนี้เนื่องจากการทะลักทะลายน ของสารสนเทศ ทั้งจากจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และรูปแบบที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะในรูปแบบของสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบกับการเกิดขึ้นของศาสตร์แขนงใหม่ๆ และความเจริญรุดหน้าของ เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทำให้การรวบรวม การจัดเก็บ และการเผยแพร่สารสนเทศเพิ่มจำนวน มากขึ้น และขยายไปทั่วทุกมุมโลก รวมถึงมีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น การรู้สารสนเทศจึงถือเป็น ทักษะที่จำเป็นสำหรับทุกคน เพื่อใช้ในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2551 : ออนไลน์)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนการสอน การรู้สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการศึกษา ทุกระดับและทุกสภาพการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่วยให้ผู้เรียน กลายเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ผู้ที่รู้สารสนเทศจะรู้ว่าสามารถใช้สารสนเทศให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการเรียน และชีวิตประจำวันได้อย่างไร และจะสามารถเลือกสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ที่สุดเมื่อต้องการตัดสินใจ จะสามารถจัดการด้านเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งช่วย เพิ่มโอกาสในการเรียน การทำงาน และความสำเร็จได้ (สมาน ลอยฟ้า, 2544 : 4)

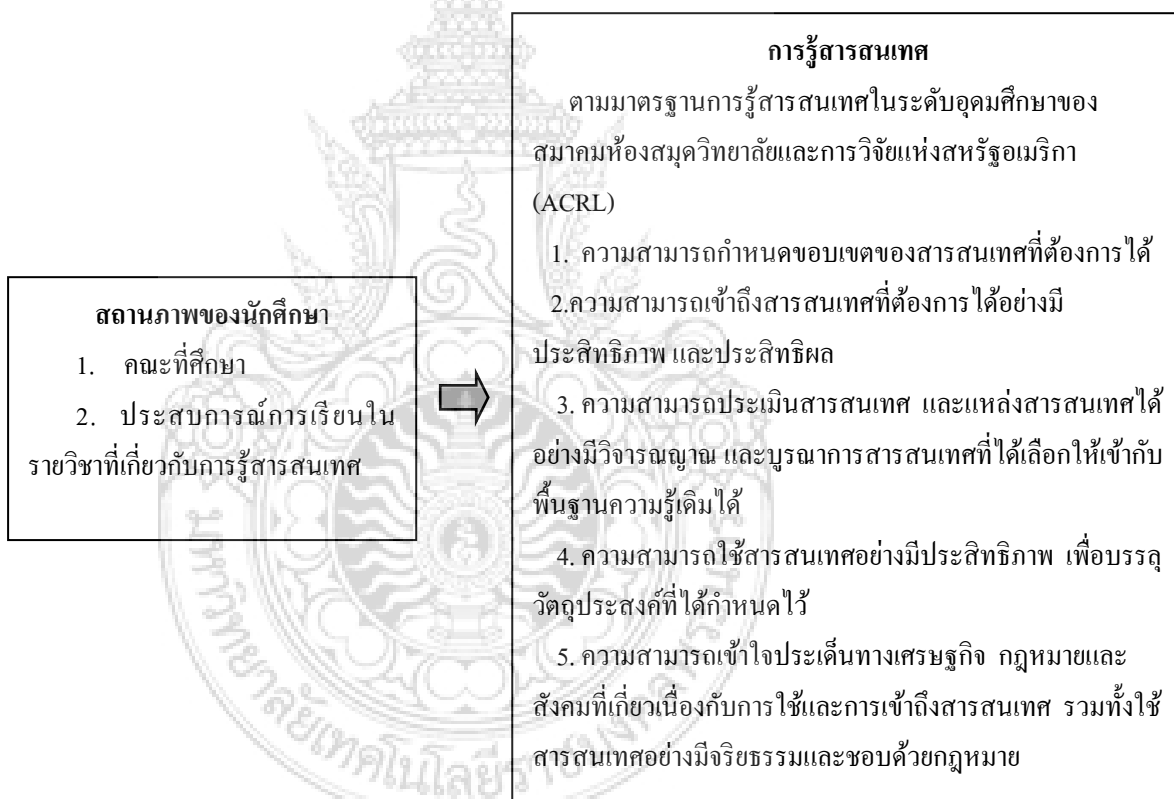
การเข้าถึงสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ นำเชื่อถือ และทันสมัย รวมทั้งการ ใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีทักษะในการสืบค้น และการรู้สารสนเทศที่ดี โดยเฉพาะนักศึกษาที่ต้องออกไปเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้นใน ฐานะที่คณะผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มพูนทักษะการรู้สารสนเทศ จึง มีความสนใจที่จะศึกษาถึงการรู้สารสนเทศ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร เพื่อให้สามารถทราบถึงระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูล ดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางพัฒนา และเพิ่มทักษะการรู้สารสนเทศแก่นักศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณะศิลปศาสตร์ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ยังสามารถนำ ผลการวิจัยดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาหลักสูตร เพื่อ ส่งเสริมและพัฒนาการรู้สารสนเทศแก่นักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามคณะวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

หัวข้อที่ศึกษาครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้



สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 8,894 คน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แผนกระบบสารสนเทศ. 2552 : ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามกลุ่มคณะวิชา ดังนี้ คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 150 คน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจำนวน 45 คน คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่นจำนวน 20 คน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบจำนวน 26 คน คณะศิลปศาสตร์จำนวน 25 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 15 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์จำนวน 80 คน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์จำนวน 64 คน และคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนจำนวน 35 คน รวม 460 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 1.1 คณะที่ศึกษา
 - 1.1.1 คณะบริหารธุรกิจ
 - 1.1.2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 - 1.1.3 คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
 - 1.1.4 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
 - 1.1.5 คณะศิลปศาสตร์
 - 1.1.6 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - 1.1.7 คณะวิศวกรรมศาสตร์
 - 1.1.8 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
 - 1.1.9 คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
 - 1.2 ประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ
 - 1.2.1 มีประสบการณ์การเรียน
 - 1.2.2 ไม่มีประสบการณ์การเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การรู้สารสนเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

2. การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักศึกษาต่อการเข้าถึงสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศประเภทต่าง ๆ การประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศอย่างถูกต้อง และการใช้สารสนเทศ โดยยึดมาตรฐานความสามารถในการรู้สารสนเทศระดับอุดมศึกษาของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัย แห่งสหรัฐอเมริกา (Association of College and Research Libraries : ACRL) กำหนดไว้ โดยแบ่งความสามารถออกเป็น 5 ด้าน คือ

2.1 ความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้

2.2 ความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2.3 ความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้

2.4 ความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

2.5 ความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย

3. ประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศโดยประเมินจากการมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง และ/หรือ 2 รายวิชา และ/หรือ 3 รายวิชา ดังนี้ วิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด วิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า วิชาทักษะการรู้สารสนเทศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1 มีประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง นักศึกษาที่เคยการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง และ/หรือ 2 รายวิชา และ/หรือ 3 รายวิชา ดังนี้ วิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด วิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า วิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

3.2 ไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง นักศึกษาที่ไม่เคยการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง ดังนี้ วิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด วิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า วิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยฉบับนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวที่ได้จะได้นำใช้เป็นแนวทางพัฒนา และเพิ่มทักษะการรู้สารสนเทศแก่นักศึกษาได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รวมทั้งให้คณะศิลปศาสตร์ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาหลักสูตร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการรู้สารสนเทศแก่นักศึกษาให้สามารถเท่าทันต่อการรับรู้สารสนเทศในสังคมสารสนเทศต่อไป



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศ (Information literacy) พัฒนามาจากการรู้หนังสือ โดยต้องมีทักษะความสามารถในการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น พอที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ เมื่อสังคมเข้าสู่สังคมสารสนเทศที่มีการแข่งขันด้านข้อมูล ข่าวสารมากขึ้น ทำให้สารสนเทศกลายเป็นอำนาจในการต่อรอง และมีผลต่อการดำเนินชีวิตมากขึ้น ถ้าขาดความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อการเข้าถึงสารสนเทศและการนำสารสนเทศมาใช้สามารถส่งผลให้เกิดการตัดสินใจ หรือการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องได้ ดังนั้นการรู้สารสนเทศ จึงขยายขอบเขตความสามารถถึงการเข้าถึง และการประเมินสารสนเทศ รวมถึงการใช้สารสนเทศได้อย่างถูกต้อง และกฎหมาย

สมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัย แห่งสหรัฐอเมริกา (Association of College and Research Libraries. 2001 : Online) ได้อธิบายถึงการรู้สารสนเทศไว้ว่า การรู้สารสนเทศนั้นเป็นรูปแบบพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต บุคคลที่รู้สารสนเทศคือ บุคคลที่มีความสามารถในการกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้ได้ เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้วิจารณ์ญาณในการประเมินสารสนเทศ เชื่อมโยงสารสนเทศที่ได้กับความรู้ที่มีอยู่เดิม ใช้สารสนเทศบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม กฎหมายและการเมือง

ความสำคัญของการรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศมีความสำคัญต่อความสำเร็จของบุคคลในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (ปิยะวรรณ ประทุมรัตน์. 2553 : ออนไลน์)

1. การศึกษา การรู้สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการศึกษาของบุคคลทุกระดับทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในปัจจุบันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นบทบาทของผู้สอนจึงเปลี่ยนเป็นผู้ให้คำแนะนำชี้แนะ โดยอาศัยทรัพยากรเป็นพื้นฐานสำคัญ

2. การดำรงชีวิตประจำวันการรู้สารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตประจำวัน เพราะผู้รู้สารสนเทศจะเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์ประเมินและใช้สารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองเมื่อต้องการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การประกอบอาชีพ การรู้สารสนเทศมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพราะบุคคลนั้นสามารถแสวงหาสารสนเทศที่มีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพของตนเอง

4. สังคม เศรษฐกิจและการเมือง การรู้สารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะสังคมในยุคนวัตกรรม (Information Age) บุคคลจำเป็นต้องรู้สารสนเทศเพื่อปรับตนเองให้เข้ากับสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เช่น การอยู่ร่วมกันในสังคม การบริหารจัดการ การดำเนินธุรกิจและการแข่งขัน การบริหารบ้านเมืองของผู้นำประเทศ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าผู้รู้สารสนเทศคือ ผู้ที่มีอำนาจสามารถชี้วัดความสามารถขององค์กรหรือประเทศชาติได้ ดังนั้นประชากรที่เป็นผู้รู้สารสนเทศจึงถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดของประเทศ

มาตรฐานการรู้สารสนเทศ

องค์กรและสถาบันทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติได้ให้ความสำคัญของการรู้สารสนเทศ จึงได้กำหนดมาตรฐานการรู้สารสนเทศและที่เกี่ยวข้อง (ซุติมา สัจจานันท์. 2550 : 18-19)

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดมาตรฐานความสามารถในการรู้สารสนเทศระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา เช่น มาตรฐานความสามารถในการรู้สารสนเทศ (Information Literacy Competency Standards for Higher Education) ของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัย (Association of College and Research Libraries 2000) มาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน (Information Literacy Standards for Student Learning) ของสมาคมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนอเมริกัน (American Association of School Librarians (AASL) และสมาคมการสื่อสารและเทคโนโลยีการศึกษา (Association of Educational Communications and Technology-AECT)

นอกจากนี้มาตรฐานของท้องถิ่น รัฐ โรงเรียน มหาวิทยาลัย และสถาบัน มีการกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ เช่น สมาคมสื่อการศึกษาแห่งมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ (Educational Media Association, New jersey) ได้ พัฒนามาตรฐานการรู้สารสนเทศของนักเรียนและมาตรฐานเนื้อหาหลักสูตรแกน (Information literacy Standards for Student Learning and the New Jersey Core Curriculum Content Standards)

ประเทศออสเตรเลีย มีแนวทางการการออกแบบการเรียนการสอนและการประเมินการรู้สารสนเทศของบุคคลตามมาตรฐาน คือ The Australian Information Literacy Standards และ Australian and New Zealand Information Literacy Framework

สาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้จัดทำแนวทางการดำเนินการเรื่อง การรู้สารสนเทศ (The Information Literacy Guidelines) โดยยึดรูปแบบ “Big-Six Model” เป็นกรอบการวางหลักสูตรการสอนเรื่องการรู้สารสนเทศ บรรจุไว้ในหลักสูตรการสอนทุกระดับ

ในการศึกษาครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้มาตรฐานการรู้สารสนเทศในระดับอุดมศึกษาของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและการวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (ACRL)

สมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและการวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดมาตรฐานการรู้สารสนเทศ 5 มาตรฐาน 22 ดัชนีชี้วัด ดังนี้ (Association of College and Research Libraries. 2001 : online)

มาตรฐานที่ 1 นักศึกษาสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้

ดัชนีชี้วัดที่ 1.1 นักศึกษาสามารถกำหนดและอธิบายสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างชัดเจน โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

1.1.1 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้องานวิจัยหรือสารสนเทศที่ต้องการ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้สอน และมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียนกับกลุ่มทำงาน และแสดงความคิดเห็นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้

1.1.2 พัฒนาโครงเรื่อง และกำหนดขอบเขตของประเด็นที่ต้องการศึกษาได้

1.1.3 ค้นหาแหล่งสารสนเทศทั่วไป เพื่อใช้สนับสนุนหัวข้องานวิจัยของตนเองได้ โดยสามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างแหล่งสารสนเทศทั่วไปกับแหล่งสารสนเทศเฉพาะสาขาได้ และทราบว่าควรใช้แหล่งสารสนเทศประเภทใด เมื่อใด เช่น ใช้เพื่อกำหนดโครงเรื่อง ใช้เพื่อเป็นแนวทางกำหนดคำศัพท์เพื่อค้นคว้าต่อไป เป็นต้น

1.1.4 กำหนดหรือปรับปรุงสารสนเทศเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองต้องการได้ โดยสามารถแก้ไขปรับปรุงขอบเขตหัวข้อให้กว้างขึ้นหรือแคบลงได้ สามารถกำหนดทิศทางคำถามเกี่ยวกับสารสนเทศ ใช้แหล่งสารสนเทศพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มความเข้าใจในหัวข้อที่ศึกษา มีการปรึกษากับอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้นๆ และบรรณารักษ์ เพื่อช่วยในการกำหนดหัวข้อที่ศึกษาได้

1.1.5 กำหนดแนวความคิดหลัก และคำศัพท์ที่จะใช้อธิบายถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ โดยสามารถกำหนดคำต่าง ๆ เพื่อระบุแหล่งสารสนเทศ รวมทั้งสามารถระบุ และใช้แหล่งสารสนเทศทั่วไปและแหล่งสารสนเทศเฉพาะเจาะจงได้เหมาะสมกับหัวข้อที่ศึกษา เพื่อค้นหาคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการสารสนเทศได้ สามารถตัดสินใจใจได้หากหัวข้อที่ศึกษามีหลายมุมมอง หรือต้องกำหนดหัวข้อในบริบทดังกล่าวให้กว้าง

1.1.6 สามารถเชื่อมโยงสารสนเทศที่มีอยู่กับความคิดเดิม โดยทำการทดสอบ หรือวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดสารสนเทศใหม่ได้

ดัชนีชี้วัดที่ 1.2 นักศึกษาสามารถระบุประเภท และรูปแบบของแหล่งสารสนเทศ ที่คาดว่าจะมีสารสนเทศที่ต้องการได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

1.2.1 รู้ว่าสารสนเทศที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ มีวิธีการผลิต การจัดระบบ และการเผยแพร่อย่างไร โดยอธิบายกระบวนการผลิตที่เหมาะสมกับสาขาวิชาของ หัซซัที่ศึกษา สามารถให้คำนิยามเครือข่ายการติดต่อทางอินเทอร์เน็ตของนักวิชาการเฉพาะ สาขาวิชาที่ทำวิจัยเรื่องเดียวกัน ซึ่งมีชื่อเรียกว่า Invisible college เช่น บริการจดหมายข่าว รวมทั้ง อธิบายถึงประโยชน์ของสิ่งเหล่านี้ได้

1.2.2 รู้ว่าสารสนเทศมีระบบจัดกลุ่มความรู้ตามสาขาวิชา เช่น ทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เพื่อช่วยให้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ง่ายขึ้น

1.2.3 สามารถจำแนกคุณค่า และความแตกต่างของแหล่ง สารสนเทศต่าง ๆ ได้ เช่น สื่อประสม ฐานข้อมูล เว็บไซต์ สื่อโสตทัศน์ หรือหนังสือได้

1.2.4 สามารถจำแนกวัตถุประสงค์ และกลุ่มผู้ใช้แหล่ง สารสนเทศ เช่น ความแตกต่างระหว่างแหล่งสารสนเทศทั่วไปกับแหล่งสารสนเทศทางวิชาการ ความแตกต่างระหว่างสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันกับสารสนเทศที่เป็นอดีตได้

1.2.5 อธิบายความแตกต่างระหว่างแหล่งสารสนเทศปฐมภูมิ และแหล่งสารสนเทศทุติยภูมิได้ และรู้ว่าแหล่งสารสนเทศที่แตกต่างตามสาขาวิชาเหล่านั้น จะใช้ ให้เกิดประโยชน์อย่างไร และมีความสำคัญต่างกันอย่างไร

1.2.6 ตระหนักได้ว่าสารสนเทศที่ต้องการอาจมาจาก แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

ดัชนีชี้วัดที่ 1.3 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์ที่ได้รับจาก สารสนเทศที่ต้องการได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

1.3.1 กำหนดแนวทางค้นหาสารสนเทศที่ต้องการ และการ ตัดสินใจเกี่ยวกับการขยายขอบเขตกระบวนการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งอื่น เช่น การยืม ระหว่างห้องสมุด การใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งอื่น การได้รับจากรูปภาพ วิดีทัศน์ ข้อความ หรือเสียง สามารถกำหนดแหล่งที่มีสารสนเทศโดยตรงและใช้บริการอื่นที่เหมาะสม เพื่อให้ให้ได้สารสนเทศตามต้องการ

1.3.2 พิจารณาความเป็นไปได้ในการเรียนรู้ทักษะ หรือภาษาอื่น เช่น ภาษต่างประเทศ หรือพื้นฐานสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อรวบรวมสารสนเทศที่ต้องการ และเข้าใจบริบทของสารสนเทศนั้น ๆ

1.3.3 สามารถวางแผน และกำหนดระยะเวลาในการแสวงหาสารสนเทศที่ต้องการได้

ดัชนีชี้วัดที่ 1.4 นักศึกษาสามารถประเมินความต้องการ และขยายขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

1.4.1 ทบทวน ได้ว่าสารสนเทศที่มีอยู่ตอนต้น สามารถตอบคำถามหัวข้อที่ศึกษาได้ หรือต้องการปรับปรุงแก้ไขใหม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนสารสนเทศที่พบหรือไม่พบ

1.4.2 อธิบายหลักเกณฑ์การตัดสินใจ และการเลือกใช้สารสนเทศได้

มาตรฐานที่ 2 นักศึกษาสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ดัชนีชี้วัดที่ 2.1 นักศึกษาสามารถเลือกวิธีการค้นหาสารสนเทศ หรือระบบการค้นคืนสารสนเทศที่เหมาะสมและดีที่สุด เพื่อให้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

2.1.1 ระบุวิธีการศึกษาค้นคว้าที่ดีที่สุด เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการได้ เช่น วิธีการทดลอง การสำรวจ หรือการสัมภาษณ์

2.1.2 วิเคราะห์ความเหมาะสม และข้อดีและข้อเสียของวิธีการค้นหาสารสนเทศแบบต่าง ๆ ได้

2.1.3 วิเคราะห์ขอบเขต เนื้อหา และการจัดระบบการค้นคืนสารสนเทศได้ โดยไม่คำนึงถึงรูปแบบ เช่น วรรณคดี วรรณกรรมศัพท์ ประเภทของระบบการค้นคืน และสามารถใช้คำแนะนำการใช้ในการค้นหาสารสนเทศที่อยู่ในระบบได้ เข้าใจความแตกต่างระหว่างวรรณคดีกับฐานข้อมูลออนไลน์ ความแตกต่างระหว่างฐานข้อมูลเอกสารเต็มรูปแบบกับฐานข้อมูลบรรณานุกรม สามารถเลือกเครื่องมือช่วยค้น เพื่อค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างเหมาะสม

2.1.4 เลือกวิธีการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้จากวิธีการค้นหา หรือระบบการค้นคืนสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ เช่น แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ กำหนดวิธีการบันทึกสารสนเทศ เช่น พิมพ์ผลัพท์ บันทึกลงแผ่นดิสก์ ถ่ายเอกสาร หรือจดบันทึก

ดัชนีชี้วัดที่ 2.2 นักศึกษาสามารถกำหนดกลยุทธ์การค้นหาสารสนเทศ และ ดำเนินการตามกลยุทธ์การค้นหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

2.2.1 วางแผนการค้นหาสารสนเทศให้สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้า หรือการวิจัยได้อย่างเหมาะสม โดยอธิบายถึงกระบวนการสืบค้นสารสนเทศ และสามารถอธิบายได้ว่าสารสนเทศที่แตกต่างกันมีวัตถุประสงค์การใช้งานที่แตกต่างกัน

2.2.2 กำหนดคำสำคัญ คำที่แตกต่างแต่มีความหมายเหมือนกัน และคำที่สัมพันธ์กับสารสนเทศที่ต้องการได้ โดยสามารถกำหนดคำสำคัญ หรือวลีของหัวข้อที่ต้องการศึกษาจาก บัตรรายการ วรรณกรรมสาร แหล่งออนไลน์ และแหล่งเฉพาะสาขา การกำหนดศัพท์ที่เป็นทางเลือก เช่น คำที่แตกต่างแต่มีความหมายเหมือนกัน คำที่มีความหมายกว้าง หรือแคบกว่า และวลีที่ใช้แทนหัวข้อที่ต้องการศึกษา

2.2.3 เลือกศัพท์ควบคุมที่เฉพาะเจาะจงในสาขาวิชา หรือแหล่งค้นคืนได้ โดยสามารถใช้ข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ที่ให้ความรู้พื้นฐาน เช่น สารานุกรม พจนานุกรม คู่มือ อร์รดาภิธาน เพื่อให้ได้คำศัพท์ควบคุมเฉพาะสาขาวิชา และอธิบายหัวข้อที่ศึกษาได้ นอกจากนี้สามารถอธิบายได้ว่าศัพท์ควบคุมคืออะไร ใช้เพื่ออะไร และจะใช้เมื่อไร

2.2.4 กำหนดกลยุทธ์การค้นหาสารสนเทศ โดยใช้คำสั่งที่เหมาะสมกับระบบการค้นคืนได้ เช่น การใช้ตรรกบูลีน การตัดปลายคำ และการค้นด้วยคำที่ใกล้เคียงกรณีใช้ใช้การค้นด้วยโปรแกรมค้นหาบนอินเทอร์เน็ต หรือเครื่องช่วยค้นในเล่ม เช่น ดัชนีภายในหนังสือ และสามารถบอกได้ว่าเมื่อไรควรค้นหาจากเขตข้อมูลใด เช่น ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง

2.2.5 การนำกลยุทธ์การค้นหาสารสนเทศที่เหมาะสมกับระบบการค้นคืนสารสนเทศที่หลากหลาย โดยสามารถใช้คำแนะนำการใช้นหน้าจอ เพื่อให้เข้าใจโครงสร้างการค้นหา และคำสั่งของระบบการค้นคืน มีความรู้ความสามารถในการค้นคืนขั้นพื้นฐานและขั้นสูง สามารถจำกัดและขยายผลการค้นคืนได้ รวมทั้งใช้กลยุทธ์การค้นหาให้สอดคล้องกับสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศที่ต้องการใช้ได้

2.2.6 ดำเนินการค้นหาโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการศึกษาได้ โดยสามารถระบุแหล่งบรรณานุกรม สิ่งพิมพ์ และแหล่งอ้างอิงประเภทอื่น ๆ ในรูปแบบสิ่งสิ่งพิมพ์ได้ สามารถใช้ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ เช่น ดัชนี สารบาญ คำแนะนำการใช้ แผนภูมิ รายการโยง เพื่อค้นหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในหนังสือได้

ดัชนีชี้วัดที่ 2.3 นักศึกษาสามารถค้นหาสารสนเทศทางออนไลน์ หรือผลงานของบุคคลนั้น ๆ ทางออนไลน์ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

2.3.1 ใช้ระบบการค้นหาสารสนเทศระบบต่าง ๆ ในการค้นคืนสารสนเทศในรูปแบบที่หลากหลายได้ คดยสามารถบอกได้ว่าสารสนเทศลักษณะใดที่ไม่สามารถค้นได้ทางออนไลน์ หรือได้รูปแบบดิจิทัล แต่สามารถค้นได้จากสื่อสิ่งพิมพ์ หรือรูปแบบอื่น ๆ เช่น วิกิทัศน์ วัสดุย่อส่วน สื่อประสม ทราบถึงรูปแบบแหล่งสารสนเทศ เช่น หนังสือ บทความวารสาร และสามารถชี้แหล่งสืบค้นที่แตกต่างกันได้ เช่น ใช้บัตรรายการในการค้นหาหนังสือ ใช้ดัชนีในการค้นหาบทความวารสาร เป็นต้น

2.3.2 ใช้ระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบต่าง ๆ เพื่อค้นหาสารสนเทศภายในห้องสมุด หรือแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ได้ โดยสามารถใช้เลขเรียกหนังสือหรือดัชนี ในการระบุที่อยู่ของสารสนเทศภายในห้องสมุด สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างบัตรรายการและบัตรดัชนีวารสารได้

2.3.3 ใช้บริการออนไลน์หรือบริการจากบุคคลในสถาบันบริการสารสนเทศ เพื่อค้นหาสารสนเทศที่ต้องการใช้ได้ เช่น บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการจัดส่งเอกสาร สมาคมทางวิชาชีพ หน่วยงานวิจัยของสถาบัน แหล่งสารสนเทศชุมชน ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ปฏิบัติงาน โดยสามารถค้นคืนสารสนเทศในรูปแบบของสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ได้ สามารถใช้เว็บไซต์ของสถาบันหรือห้องสมุด องค์กรหรือชุมชน เพื่อระบุแหล่งสารสนเทศได้

2.3.4 ใช้วิธีการสำรวจ จดหมาย สัมภาษณ์ และรูปแบบการสอบถามอื่น ๆ เพื่อค้นหาสารสนเทศปฐมภูมิ

ดัชนีชี้วัดที่ 2.4 นักศึกษาสามารถปรับปรุงกลยุทธ์ในการสืบค้นให้เหมาะสมตามความจำเป็นได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

2.4.1 ประเมินคุณภาพ ปริมาณและความเกี่ยวข้องของผลการสืบค้น เพื่อเป็นแนวทางเลือกระบบการค้นคืนสารสนเทศหรือวิธีการศึกษารูปแบบอื่น โดยสามารถบอกได้ว่าสารสนเทศที่ค้นได้นั้นเพียงพอกับความต้องการหรือไม่ ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการหรือไม่

2.4.2 บอกถึงข้อบกพร่องในการค้นคืนสารสนเทศ และการกำหนดกลยุทธ์การสืบค้นที่ควรปรับปรุง

2.4.3 ทำการค้นหาซ้ำอีกครั้ง โดยการปรับปรุงกลยุทธ์การสืบค้นได้ (ถ้าจำเป็น)

ดัชนีชี้วัดที่ 2.5 นักศึกษาสามารถตัดตอน บันทึก และจัดการสารสนเทศและแหล่ง

สารสนเทศได้โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

2.5.1 คัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้ได้สารสนเทศที่
ต้องการได้เช่น ใช้วิธีคัดลอก วาง ถ่ายเอกสาร ใช้เครื่องสแกนและอุปกรณ์สื่อโสตทัศน์ หรือ
เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

2.5.2 การจัดระบบสารสนเทศที่รวบรวมมาได้

2.5.3 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างแหล่งสารสนเทศแต่
ประเภท และเข้าใจถึงองค์ประกอบและ โครงสร้างของประโยคที่ถูกต้องในการอ้างอิงแหล่ง
สารสนเทศได้

2.5.4 บันทึกสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ เพื่อใช้ในการอ้างอิงต่อไป
ในอนาคตได้

2.5.5 ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อจัดการสารสนเทศที่คัดเลือกมาได้
มาตรฐานที่ 3 นักศึกษาสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมี
วิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้

ดัชนีชี้วัดที่ 3.1 นักศึกษาสามารถสรุปแนวคิดหลักจากสารสนเทศที่รวบรวมได้
โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

3.1.1 อ่านข้อความและคัดเลือกประเด็นสำคัญได้

3.1.2 คัดเลือกข้อมูลที่ต้องการ และอธิบายแนวคิดหลักด้วยถ้อยคำของ
ตนเองได้

3.1.3 คัดเลือกสารสนเทศที่สามารถนำไปอ้างอิงได้เหมาะสม

ดัชนีชี้วัดที่ 3.2 นักศึกษาสามารถอธิบายและประยุกต์ขั้นต้นในการประเมิน
สารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

3.2.1 ตรวจสอบและเปรียบเทียบสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อประเมิน
ความน่าเชื่อถือของเนื้อหา ความเที่ยงตรง ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของผู้แต่งหรือผู้ผลิต ความ
ทันสมัย ทศนคติและความลำเอียงของสารสนเทศได้

3.2.2 วิเคราะห์โครงสร้างและเหตุผล เพื่อสนับสนุนข้อพิพจน์หรือวิธี
การศึกษา

3.2.3 รู้ถึงการละเมิด การปลอมแปลง หรือการคัดลอกสารสนเทศ โดย
แสดงถึงความเข้าใจว่าสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศบางแหล่งนำเสนอมุมมองเพียงด้านเดียว
และอาจเป็นการแสดงความคิดเห็นมากกว่านำเสนอข้อเท็จจริง นอกจากนี้ นักศึกษาสามารถประเมิน

สารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้ เช่น พิจารณาจากความเชี่ยวชาญของผู้เขียน ความทันสมัย ความถูกต้อง ผู้จัดพิมพ์ ประเภทของสิ่งพิมพ์ มุมมอง หรือผู้ให้การสนับสนุน

3.2.4 เข้าใจถึงวัฒนธรรม ลักษณะทางกายภาพซึ่งเป็นบริบทของ

สารสนเทศที่สร้างขึ้น และเข้าใจถึงผลกระทบที่มีต่อการแปลความสารสนเทศได้ เช่น บอกได้ว่า อายุหรือเวลาที่มีผลต่อคุณค่าของแหล่งสารสนเทศ และบอกได้ว่าจุดมุ่งหมายในการผลิตมีผลต่อการใช้ประโยชน์ของสารสนเทศ บริบททางวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ อาจจะมีผลต่อความลำเอียงของสารสนเทศได้

ดัชนีชี้วัดที่ 3.3 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์แนวความคิดหลักเพื่อสร้างแนวความคิดใหม่ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

3.3.1 รู้ถึงความเกี่ยวข้องระหว่างความคิดรวบยอดและพยายาม
ใช้ให้เป็นประโยชน์

3.3.2 วิเคราะห์แล้วตั้งสมมติฐานได้ว่าควรจะศึกษาหรือหา
สารสนเทศอื่นเพิ่มเติมหรือไม่

3.3.3 ใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น
ตารางข้อมูล ฐานข้อมูล สื่อประสม และสื่อโสตทัศนต่าง ๆ เป็นต้น

ดัชนีชี้วัดที่ 3.4 นักศึกษาสามารถเปรียบเทียบความรู้ใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทราบถึงคุณค่า ความแตกต่าง และลักษณะเฉพาะอื่น ๆ ของสารสนเทศได้ โดยทราบว่าสารสนเทศที่ได้นั้นได้เพิ่มจากความรู้ที่มีอยู่หรือไม่ หรือสารสนเทศที่ได้นั้นแตกต่างกับความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือไม่ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

3.4.1 กำหนดความพึงพอใจต่อสารสนเทศที่ได้ว่าสามารถ
ตอบสนองความต้องการได้เพียงใด

3.4.2 ใช้เหตุผลในการคัดเลือกเกณฑ์ เพื่อนำมาใช้ในการ
วิเคราะห์ว่าสารสนเทศที่รวบรวมมาแตกต่างจากสารสนเทศที่ได้มาจากแหล่งอื่น ๆ หรือไม่

3.4.3 สามารถสรุปสารสนเทศที่รวบรวมมาได้อย่างคร่าว ๆ

3.4.4 ทดสอบทฤษฎีด้วยเทคนิคหรือวิธีการที่เหมาะสมกับสาขา
นั้น ๆ เช่น วิธีการสาธิต การทดลอง

3.4.5 กำหนดความถูกต้องที่เป็นไปได้ โดยการตั้งคำถามถึง
แหล่งข้อมูล ข้อจำกัดของสารสนเทศ การใช้เครื่องมือหรือกลยุทธ์ และความมีเหตุมีผลของการสรุปความ เช่น อธิบายได้ว่าความมีชื่อเสียงของผู้ผลิตหรือสำนักพิมพ์มีผลต่อคุณภาพของแหล่งสารสนเทศนั้นอย่างไร สามารถบอกได้ว่าเมื่อใดที่ใช้วิธีในการค้นหาสารสนเทศเพียงวิธีเดียว

อาจจะได้สารสนเทศไม่ถูกต้องเพียงพอ บอกได้ว่าหัวข้อบางหัวข้อที่ทันสมัยจะต้องใช้เครื่องมือค้นหาที่เป็นมาตรฐาน เช่น ดัชนีวารสาร หากเมื่อใดที่ใช้เครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือน้อย อาจจะได้สารสนเทศที่ไม่น่าเชื่อถือ เช่น โปรแกรมค้นหาบนเว็บ และสามารถเปรียบเทียบสารสนเทศที่ค้นได้กับความรู้อื่นๆ ของตนเอง และพิจารณาจากแหล่งอื่น ๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ เพื่อกำหนดเป็นข้อสรุปที่เป็นเหตุเป็นผล

3.4.6 การบูรณาการสารสนเทศที่ได้กับความรู้หรือสารสนเทศที่มีอยู่เดิม

3.4.7 คัดเลือกสารสนเทศได้ตรงกับหัวข้อที่ศึกษา อธิบายได้ว่าแหล่งสารสนเทศแต่ละแหล่งนั้นไม่ได้ให้ข้อมูลเหมาะสมกับทุกหัวข้อที่ศึกษา เช่น ERIC ไม่เหมาะสมกับหัวข้อทางด้านธุรกิจ ข้อมูลบนเว็บไม่เหมาะสมกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สามารถบอกความแตกต่างระหว่างคำที่ใช้ประเมินแหล่งสารสนเทศ เช่น เนื้อหา ความน่าเชื่อถือ ความทันสมัย เป็นต้น และประยุกต์เกณฑ์ในการประเมิน เพื่อตัดสินว่าแหล่งสารสนเทศใดที่เหมาะสมที่สุด

ดัชนีชี้วัดที่ 3.5 นักศึกษาสามารถพิจารณาว่าความรู้ใหม่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือไม่ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

3.5.1 ศึกษามุมมองความแตกต่างของสารสนเทศที่พบในแหล่งอื่น ๆ

3.5.2 สามารถกำหนดได้ว่าเห็นด้วยกับมุมมองใดและไม่เห็นด้วยกับมุมมองใด

ดัชนีชี้วัดที่ 3.6 นักศึกษาเข้าใจและแปลความสารสนเทศอย่างมีเหตุผล โดยการสนทนากับบุคคลอื่น ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา และหรือผู้ปฏิบัติงาน โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

3.6.1 มีส่วนร่วมในห้องเรียนและการอภิปรายอื่น ๆ

3.6.2 มีส่วนร่วมในการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ เช่นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ กระดานข่าว ห้องสนทนา

3.6.3 ขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีการหรือเครื่องมือหลาย ๆ แบบ เช่นสัมภาษณ์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และบริการจดหมายข่าว

ดัชนีชี้วัดที่ 3.7 นักศึกษาสามารถพิจารณาว่าคำถามที่ตั้งไว้ในช่วงแรกควรได้รับการปรับปรุงหรือไม่อย่างไร โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

3.7.1 บอกได้ว่ามีความพึงพอใจกับสารสนเทศที่พบนั้น หรือต้องการสารสนเทศอื่นเพิ่มเติม

3.7.2 พิจารณากลยุทธ์การค้นหาและเพิ่มเติมแนวความคิดอื่นตามความจำเป็น และบอกได้ว่าจะขยายหรือจำกัดการค้นหาได้อย่างไร โดยการปรับปรุงคำศัพท์ที่ใช้ค้นหา

3.7.3 ทบทวนแหล่งสารสนเทศที่ใช้ค้นหาและขยายไปยังแหล่งสารสนเทศอื่นตามความจำเป็นได้ โดยการตรวจสอบจากเชิงอรรถและบรรณานุกรม หรือการเชื่อมโยงไปยังส่วนเชื่อมโยงอื่น ๆ เพื่อค้นหาสารสนเทศอื่นเพิ่มเติมได้

มาตรฐานที่ 4 นักศึกษาสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

ดัชนีชี้วัดที่ 4.1 นักศึกษาสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิมเพื่อวางแผน และสร้างผลงานหรือการกระทำที่กำหนดไว้ได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

4.1.1 จัดการเนื้อหาในลักษณะที่สนับสนุนจุดประสงค์และรูปแบบของงานที่ต้องการเช่น ทำโครงเรื่อง ทำฉบับร่าง แผ่นบอกเรื่องราว เป็นต้น

4.1.2 แสดงความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่มาจากประสบการณ์เดิมได้อย่างชัดเจน เพื่อวางแผนและสร้างงานที่ต้องการ

4.1.3 บูรณาการสารสนเทศใหม่กับสารสนเทศเดิม รวมทั้งข้อความที่อ้างอิงและข้อความที่ได้จากการถอดความ ในลักษณะที่สนับสนุนจุดประสงค์ของงานที่ต้องการ

4.1.4 จัดการกับข้อความ ภาพและข้อมูลที่เป็นดิจิทัลที่ต้องการโดยเปลี่ยนรูปแบบและตำแหน่งเดิมไปยังรูปแบบใหม่

ดัชนีชี้วัดที่ 4.2 นักศึกษาสามารถทบทวนกระบวนการเพื่อผลิตผลงานที่ต้องการได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

4.2.1 รักษาไว้ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ การประเมิน และกระบวนการสื่อสารสารสนเทศ

4.2.2 ทบทวนความรู้ การวิเคราะห์ความสำเร็จหรือความล้มเหลว และกลยุทธ์ที่ใช้ผ่านมา

ดัชนีชี้วัดที่ 4.3 นักศึกษาสามารถสื่อสารความรู้ ความคิดไปสู่ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

4.3.1 เลือกรูปแบบสื่อสารที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้ฟังได้

4.3.2 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตงานที่ต้องการได้

4.3.3 ผลิตงานโดยการคำนึงถึงหลักการออกแบบและการสื่อสาร

4.3.4 สามารถสื่อสารอย่างชัดเจน ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับ

ที่เป็นเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 นักศึกษาสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและ สังคม ที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบ ด้วยกฎหมาย

ดัชนีชี้วัดที่ 5.1 นักศึกษาเข้าใจประเด็นทางจริยธรรม กฎหมายและสังคมที่ แวดล้อมสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

5.1.1 อภิปรายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยในการใช้ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ และอิเล็กทรอนิกส์

5.1.2 อภิปรายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงสารสนเทศทั้งที่ ต้องเสียค่าใช้จ่ายกับที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โดยเข้าใจได้ว่าสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตบางอย่าง สามารถใช้ได้โดยไม่ต้องจ่ายเงิน บางอย่างต้องจ่ายเงิน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นเอกสารฉบับ เต็ม อธิบายความแตกต่างของผลการค้นหาทั้งการใช้โปรแกรมค้นหาทั่วไปบนเว็บ เช่น Yahoo Google เป็นต้น และเครื่องมือช่วยค้นหาในห้องสมุด เช่น โอแพก ดรรรชนีวารสารที่เผยแพร่บน เว็บ เป็นต้น

5.1.3 อภิปรายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและเสรีภาพ ในการพูดได้

5.1.4 เข้าใจเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ และการใช้งาน โดย ธรรม

ดัชนีชี้วัดที่ 5.2 นักศึกษาปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ นโยบาย และมารยาทที่ เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

5.2.1 มีส่วนร่วมในการอภิปรายทางอิเล็กทรอนิกส์ ข้อปฏิบัติที่ ขอมรับ โดยทั่วไป เช่นมารยาทในการใช้เครือข่าย

5.2.2 ใช้รหัสผ่านที่ได้รับการอนุญาตและรหัสประจำตัว เพื่อ เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ

5.2.3 ขอมรับนโยบายของหน่วยงานในการเข้าถึงทรัพยากร สารสนเทศ

5.2.4 การระวังรักษาระบบและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ของระบบ

5.2.5 จัดหา จัดเก็บ และเผยแพร่ข้อความ ข้อมูล ภาพและเสียง ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

5.2.6 มีความเข้าใจว่าการลอกเลียนผลงานของผู้อื่นเป็นเช่นไร และไม่แอบอ้างงานหรือความคิดผู้อื่นมาเป็นของตน

5.2.7 แสดงความเข้าใจนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ การวิจัยบุคคล

ดัชนีชี้วัดที่ 5.3 นักศึกษาอ้างอิงแหล่งสารสนเทศที่นำมาใช้ในการผลิต หรือปฏิบัติงาน โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

5.3.1 เลือกรูปแบบการอ้างอิงสารสนเทศได้เหมาะสม และใช้ในการอ้างอิง โดยชี้ให้เห็นถึงการอ้างอิงแหล่งสารสนเทศที่แตกต่างกัน เช่น หนังสือ บทความ การสัมภาษณ์ เว็บไซต์ โดยการแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจรูปแบบการอ้างอิงเอกสารที่เหมาะสมกับสาขาวิชา เช่น การอ้างอิงสำหรับภาษาอังกฤษ ใช้รูปแบบของสมาคมภาษาศาสตร์ใหม่ (Modern Language Association : MPA) การอ้างอิงในสาขาจิตวิทยา ใช้รูปแบบของสมาคมจิตวิทยาอเมริกัน (American Psychological Association : APA) การอ้างอิงในสาขาชีววิทยา และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ใช้รูปแบบของคณะกรรมการที่เป็นบรรณาธิการทางด้านชีววิทยา (The Council of Biology Editors : CBE) รวมทั้งสามารถใช้รูปแบบการอ้างอิงได้ถูกต้องเหมาะสมกับสาขาวิชาได้

5.3.2 ขออนุญาตใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ตามความจำเป็น

การสอนการรู้สารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

การสอนการรู้สารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชมงคลพระนคร มีทั้งที่เป็นทางการ และไม่ เป็นทางการ

การสอนการรู้สารสนเทศที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ การนำชมห้องสมุด การสอนการใช้ ห้องสมุดเบื้องต้น การแนะนำการสืบค้นฐานข้อมูลห้องสมุด และฐานข้อมูลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ ของห้องสมุด และจัดทำคู่มือแนะนำการใช้ห้องสมุด

การสอนการรู้สารสนเทศที่เป็นทางการ ได้แก่ การสอนเป็นรายวิชาเฉพาะในรายวิชาการ เขียนรายงานและใช้ห้องสมุด วิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า และวิชาทักษะการรู้ สารสนเทศ จัดให้เป็นวิชาเลือกในหมวดศึกษาทั่วไป ของกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีค่า 3 หน่วยกิต เวลาเรียน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ กำหนดเวลาเรียนทั้งหมด 15 สัปดาห์ สามารถเลือก เรียนในภาคการศึกษาใด ปีการศึกษาใดก็ได้

รายวิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด (Report Writing and Library Usage) มีจุดมุ่งหมายรายวิชาดังนี้

1. เข้าใจวิธีการใช้ห้องสมุด
2. เข้าใจวิธีการเขียนรายงานทางวิชาการ
3. นำความรู้ไปใช้ค้นคว้าหาข้อมูลจากทรัพยากรสารสนเทศ
4. นำความรู้ไปใช้ในการเขียนรายงานทางวิชาการ
5. ตระหนักถึงความสำคัญของห้องสมุดและความรับผิดชอบในการใช้ห้องสมุด
6. มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

มีหัวข้อและเนื้อหาโดยสังเขปดังนี้

1. ห้องสมุด โดยสอนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุด ประเภทและบริการของห้องสมุด
2. ทรัพยากรสารสนเทศ โดยสอนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ และการระวางรักษาทรัพยากรสารสนเทศ
3. การจัดหมู่หนังสือและทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ โดยสอนเกี่ยวกับระบบการจัดหมู่หนังสือ เลขเรียกหนังสือและการเรียงหนังสือชั้นชั้น และการจัดเก็บและเรียงทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุตีพิมพ์และวัสดุไม่ตีพิมพ์
4. เครื่องมือช่วยค้นทรัพยากรสารสนเทศ โดยสอนเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของเครื่องมือช่วยค้นทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทของเครื่องมือช่วยค้นทรัพยากรสารสนเทศทั้งประเภทสิ่งตีพิมพ์และประเภทอิเล็กทรอนิกส์ หลักการใช้เครื่องมือช่วยค้นทรัพยากรสารสนเทศ
5. หนังสืออ้างอิง โดยสอนเกี่ยวกับความหมายและลักษณะสำคัญของหนังสืออ้างอิง และประเภทของหนังสืออ้างอิงและวิธีใช้หนังสืออ้างอิง
6. การเขียนรายงานทางวิชาการ โดยสอนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียนรายงาน การเขียนรายงานการค้นคว้าทั่วไป และการเขียนรายงานการค้นคว้าวิจัย
7. การอ้างอิง โดยสอนเกี่ยวกับความหมายและประเภทของการอ้างอิง รูปแบบและหลักเกณฑ์การเขียนรายการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา
8. บรรณานุกรม โดยสอนเกี่ยวกับความหมายและประเภทของบรรณานุกรม รูปแบบและหลักเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรม

รายวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า (Information Services and Study Fundamentals)

มีจุดมุ่งหมายรายวิชา ดังนี้

1. เข้าใจวิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ
2. นำความรู้ไปใช้ค้นคว้าหาข้อมูลจากทรัพยากรสารสนเทศได้ด้วยตนเอง
3. เข้าใจวิธีการศึกษาค้นคว้า
4. นำความรู้ไปใช้ในการเขียนรายงานหรือภาคินิพนธ์
5. เห็นความสำคัญของสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

มีหัวข้อและเนื้อหาโดยสังเขปดังนี้

1. สารสนเทศ โดยสอนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และบริการสารสนเทศในห้องสมุด
2. ทรัพยากรสารสนเทศ โดยสอนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ และการพิจารณาคุณค่าของทรัพยากรสารสนเทศ จากสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต
3. ระบบการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด โดยสอนเกี่ยวกับระบบการจัดหมู่หนังสือ การจัดเก็บหนังสือ การจัดเก็บสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ และการจัดเก็บสื่อโสตทัศนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์
4. การสืบค้นสารสนเทศและการใช้เครื่องมือช่วยค้น โดยสอนเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศ การใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ (อาทิ บัตรรายการ และบรรณานุกรม) และประเภทอิเล็กทรอนิกส์ (อาทิ ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด ฐานข้อมูลออนไลน์ และ อินเทอร์เน็ต)
5. การศึกษาค้นคว้า โดยสอนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า การพิจารณาเลือกหัวข้อรายงานภาคินิพนธ์ การอ่านและจดบันทึกข้อมูล การเรียบเรียงเนื้อหา รายงาน และการเข้ารูปเล่ม
6. การอ้างอิง โดยสอนเกี่ยวกับความหมายและประเภทของการอ้างอิง รูปแบบและหลักเกณฑ์การเขียนรายการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา และรูปแบบและหลักเกณฑ์การเขียนเชิงอรรถ
7. บรรณานุกรม โดยสอนเกี่ยวกับความหมายและประเภทของบรรณานุกรม และรูปแบบหลักเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรม

รายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (Information Literacy Skill) มีจุดมุ่งหมายรายวิชา ดังนี้

1. เข้าใจทักษะการรู้สารสนเทศ
2. พิจารณาเลือกแหล่งสารสนเทศได้สัมพันธ์กับความต้องการ
3. สืบค้นสารสนเทศได้ด้วยตนเอง
4. ประเมินคุณค่าสารสนเทศ
5. สามารถเรียบเรียงและนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ได้
6. ตระหนักถึงความสำคัญของการมีทักษะการรู้สารสนเทศ

มีหัวข้อและเนื้อหาโดยสังเขป

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ โดยสอนเกี่ยวกับทักษะการรู้สารสนเทศ และการกำหนดความต้องการสารสนเทศ
2. การคัดเลือกแหล่งสารสนเทศ โดยสอนเกี่ยวกับประเภทของแหล่งสารสนเทศ ลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ และการพิจารณาเลือกแหล่งสารสนเทศให้สัมพันธ์กับความต้องการ
3. เครื่องมือและกลยุทธ์การค้นสารสนเทศ โดยสอนเกี่ยวกับเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลห้องสมุด ฐานข้อมูลออนไลน์ และอินเทอร์เน็ต
4. กลยุทธ์การค้นสารสนเทศในกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ โดยสอนเกี่ยวกับกลยุทธ์การค้นสารสนเทศในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
5. การประเมินคุณค่าสารสนเทศ โดยสอนเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าสารสนเทศ การบันทึกสารสนเทศที่ได้จากการอ่าน การสังเคราะห์สารสนเทศ และการอ้างอิงสารสนเทศ
6. การเรียบเรียงและนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ โดยสอนเกี่ยวกับการเรียบเรียงสารสนเทศเป็นรายงานภาคินิพนธ์และบทความ และการนำเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

มูจลินทร์ ผลกล้า วสันต์ อดิศัพท์ และชুমจิตต์ แซ่ฉั่น (2551 : 411) ได้การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรู้สารสนเทศ และเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตามตัวแปรคณะที่ศึกษา โรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา จังหวัดที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ระดับผลการเรียน และประสบการณ์ในการเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับ

ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 342 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบการรู้สารสนเทศซึ่งพัฒนาโดยอิงตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศระดับอุดมศึกษาสมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกาใน 5 มาตรฐานคือ 1)การกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศ 2) การเข้าถึงสารสนเทศ 3) การประเมินสารสนเทศ 4) การใช้สารสนเทศ 5) กฎหมายสารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการรู้สารสนเทศโดยรวมทั้ง 5 มาตรฐาน อยู่ในระดับปานกลาง ระดับสูงในมาตรฐานที่ 1 และ 5 และระดับปานกลาง ในมาตรฐานที่ 2, 3 และ 4 นักศึกษาที่คณะแตกต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากประเภทโรงเรียนต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากประเภทจังหวัดต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน และนักศึกษามีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จารุณี สุปินะเจริญ และ นัตดาวดี นุ่มนาค (2551 : ออนไลน์) ได้ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบความสามารถด้านการรู้สารสนเทศของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ตลอดจนเพื่อเสนอรูปแบบเค้าโครงเนื้อหาบทเรียนช่วยสอนทักษะการรู้สารสนเทศบนเว็บไซต์ที่เหมาะสมสำหรับนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ภาคต้น จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตมีความสามารถด้านการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า นิสิตมีความสามารถด้านความเข้าใจบริบททางสังคม กฎหมาย และเศรษฐกิจ และความสามารถในการกำหนดชนิดและขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการ ในระดับมาก รองลงมา คือ ความสามารถในการประเมินผลสารสนเทศและแหล่งที่มาอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งเชื่อมโยงสารสนเทศที่ได้มากับความรู้เดิมที่มีอยู่ ความสามารถใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2) เมื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการ 4 กลุ่มสาขาวิชา โดยรวมพบว่า นิสิต มีความสามารถด้านการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายมาตรฐานพบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์เกษตร และกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีความสามารถด้านการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในมาตรฐานที่ 1 ความสามารถในการกำหนดชนิดและขอบเขตของสารสนเทศ โดยนิสิตกลุ่ม

สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความสามารถดังกล่าวสูงกว่านิสิตกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ เกษตร ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่างกัน 3) เมื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์เปรียบเทียบปรับ ประยุกต์ตามมาตรฐานของ ACRL และ Big 6 Skill Model สามารถนำเสนอรูปแบบเค้าโครง บทเรียนออนไลน์ เพื่อส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนิสิต ซึ่ง ประกอบไปด้วยเนื้อหา 6 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 ความสำคัญของการรู้สารสนเทศ เป็นการให้ความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับสารสนเทศ และการรู้สารสนเทศ ลักษณะของผู้รู้สารสนเทศ และชี้ให้ผู้เรียน ตระหนักถึงความสำคัญของการรู้สารสนเทศ โมดูล 2 การวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศ เป็นการให้เนื้อหาเป็นแนวทางให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กำหนดลักษณะหรือคุณสมบัติของ สารสนเทศ รวมไปถึงการวางแผน การสืบค้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ตนต้องการ โมดูล 3 การสืบค้นสารสนเทศ เป็นการให้แนวทางในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ และแหล่ง สารสนเทศ รวมทั้งการใช้เครื่องมือสืบค้นสารสนเทศ และเทคนิคการสืบค้นได้อย่าง เหมาะสม โมดูล 4 การประเมินสารสนเทศ นำเสนอหลักเกณฑ์การประเมินความน่าเชื่อถือของ สารสนเทศ การวิเคราะห์ และสังเคราะห์สารสนเทศที่รวบรวมมาได้ โมดูล 5 การเรียบเรียงและ นำเสนอสารสนเทศ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการสรุปเนื้อหาที่รวบรวมมาเขียนเรียบเรียงใหม่ และ อ้างอิงหรือบอกแหล่งที่มาของข้อมูลได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โมดูล 6 จริยธรรมทาง สารสนเทศ นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณการเข้าถึงและการใช้สารสนเทศที่จำเป็นในวง วิชาการ และการปฏิบัติตามกฎหมายลิขสิทธิ์

สุพิศ บายคายคม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบ ความสามารถด้านการรู้สารสนเทศของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา โดย จำแนกตามคณะ ตลอดจนเพื่อเสนอรูปแบบเค้าโครงเนื้อหาบทเรียนช่วยสอนทักษะการรู้ สารสนเทศบนเว็บไซต์ที่เหมาะสมสำหรับนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรี ราชา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2549 จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตมีความสามารถด้านการรู้สารสนเทศโดยรวมทุก มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า นิสิตมีความสามารถด้านการรู้ สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลางทุกมาตรฐาน โดยมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มาตรฐานที่ 6 ความสามารถในการใช้สารสนเทศด้วยความเข้าใจและยอมรับประเด็นทางด้านวัฒนธรรม จริยธรรม เศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่แวดล้อมด้วยการใช้สารสนเทศ รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 1 ความสามารถในการตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศ มาตรฐานที่ 3 ความสามารถในการ

ประเมินสารสนเทศ มาตรฐานที่ 5 ความสามารถประยุกต์สารสนเทศใหม่และสารสนเทศที่มีอยู่เดิมเพื่อสร้างแนวคิดใหม่หรือสร้างความเข้าใจใหม่ได้ มาตรฐานที่ 4 ความสามารถจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ และมาตรฐานที่ 2 ความสามารถในการค้นหาสารสนเทศตามลำดับ 2) นิสิตที่ศึกษาในคณะต่างกันมีความสามารถด้านการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัย เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายมาตรฐาน พบว่านิสิตที่ศึกษาในคณะต่างกัน มีความสามารถด้านการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .05 ในมาตรฐานที่ 2 ความสามารถในการค้นหาสารสนเทศ ส่วนมาตรฐานอื่น ๆ ไม่พบว่าแตกต่างกัน เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่านิสิตที่ศึกษาคณะทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการค้นหาสารสนเทศสูงกว่านิสิตคณะวิทยาการจัดการ 3) จากการศึกษาและเปรียบเทียบสามารถเสนอรูปแบบเค้าโครงเนื้อหาบทเรียนช่วยสอนทักษะการรู้สารสนเทศบนเว็บไซต์ที่เหมาะสม จำแนกเป็น 7 โมดูล ดังนี้ โมดูล1 ความสำคัญของการรู้สารสนเทศ โมดูล2 การตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศ โมดูล3 การเข้าถึงสารสนเทศ โมดูล4 การประเมินสารสนเทศ โมดูล5 การจัดการสารสนเทศที่รวบรวมหรือผลิตขึ้นมาได้ โมดูล6 การประยุกต์ใช้สารสนเทศ โมดูล7 การใช้สารสนเทศด้วยความเข้าใจ

ัญญาปกรณัม นิมิตรประจักษ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ความสามารถด้านการรู้สารสนเทศและคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานสำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรี ตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อความรู้ความสามารถด้านการรู้สารสนเทศและคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานสำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 380 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขา คือ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความสามารถด้านการรู้สารสนเทศตามเกณฑ์มาตรฐานการรู้สารสนเทศในระดับอุดมศึกษาของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและการวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (ACRL) ที่นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับดี คือด้านการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านที่อยู่ในระดับพอใช้ คือ ด้านการประเมินสารสนเทศและแหล่งที่มาอย่างมีวิจารณญาณรวมทั้งสามารถเชื่อมโยงสารสนเทศที่ได้รับการคัดเลือกไว้แล้วกับพื้นฐานความรู้เดิมที่ตนมีอยู่ และการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ด้านการกำหนดชนิดและขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการ นักศึกษากลุ่มที่มีความรู้ความสามารถในระดับดี คือ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนที่อยู่ในระดับพอใช้ คือ สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ส่วนด้านความเข้าใจในเรื่องของสารสนเทศในบริบทของสังคม นักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับดี

คือสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ส่วนกลุ่มที่อยู่ในระดับพอใช้ คือ สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับความคิดเห็นต่อความจำเป็นของการรู้สารสนเทศพบว่า นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มสาขาเห็นว่า ความรู้ความสามารถด้านการรู้สารสนเทศมีความจำเป็นต่อการศึกษาในระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับมาก

ปกาศา เจียวัก (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศ และเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความสามารถในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับสูงรองลงมา คือ ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ และความสามารถในการประเมินสารสนเทศ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2) นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสามารถแตกต่างกันในด้านการประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้สารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ด้านการประเมินสารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการใช้สารสนเทศ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีความสามารถในการใช้สารสนเทศสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 4) นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์มีการรู้สารสนเทศโดยรวมทุกด้านสูงกว่านิสิตกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาต่างกัน มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสามารถในการประเมินสารสนเทศไม่พบความแตกต่างเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตกลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตทั้ง 4 กลุ่มสาขา ในขณะที่เดียวกัน นิสิตกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ด้วย ส่วนความสามารถในการใช้สารสนเทศเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ไม่พบความแตกต่าง 5) นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนดีมากและผลการเรียนดี มีการรู้สารสนเทศโดยรวมสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ นิสิตที่มีผลการเรียนดีมาก มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้และผลการเรียนดี ด้านการประเมินสารสนเทศ นิสิตที่มีผลการเรียนดีมากมีความสามารถในการประเมินสารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้ ด้านการใช้สารสนเทศ นิสิตที่มีผลการเรียนดี มีความสามารถในการใช้สารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนพอใช้

สมฤดี หัตถภาพงษ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเพื่อเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิต โคนจำแนกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา ระยะเวลาที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ และประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตระดับบัณฑิต ภาคปกติ ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2546 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบ ที่ยึดตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศในระดับอุดมศึกษาของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและการวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (ACRL)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตมีการรู้สารสนเทศโดยเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีการรู้สารสนเทศในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ และด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศในระดับปานกลาง ส่วนด้านความสามารถในการใช้สารสนเทศมีการรู้สารสนเทศในระดับต่ำ 2) นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตหญิงมีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่านิสิตชาย ในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ และด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศ และมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามารถในการใช้สารสนเทศ 3) นิสิตที่เรียนกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่านิสิตที่เรียนกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวม และในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตที่เรียนกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างกัน 4) นิสิตที่มีระยะเวลาที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน 5) นิสิตที่มีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน 6) นิสิตที่มีประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศ

โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศในระดับมากมีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านิสิตที่มีประสบการณ์ในการค้นหาสารสนเทศในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน

สุควาดี ศรีสุดา และลำปาง แม่นมาตย์ (2547 : 1) ได้ศึกษาการรู้สารสนเทศของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาพยาบาล และปัญหาด้านแหล่งและสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบที่พัฒนาจากแบบทดสอบการรู้สารสนเทศของ UCLA กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 358 คน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับดี เมื่อวิเคราะห์ถึงรายละเอียดของทักษะการรู้สารสนเทศ พบว่านักศึกษามีความรู้และทักษะการรู้สารสนเทศในระดับดีมาก ในด้านการกำหนดวิเคราะห์แนวคิดหลักและประเด็นย่อยของเรื่องที่ศึกษาได้ และระดับดีในด้านการรู้จักแหล่งและทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ สามารถใช้และเข้าถึงสารสนเทศในแหล่งและทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทได้ สามารถค้นหาสารสนเทศจากห้องสมุดและเว็บไซต์ต่าง ๆ ได้ ใช้ฐานข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศเบื้องต้นได้ รวบรวมบรรณานุกรมและเขียนการอ้างอิงได้ ส่วนทักษะการรู้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ นักศึกษายังทำคะแนนได้ในระดับต่ำ ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจถึงข้อจำกัดของสารสนเทศที่หามาได้ การกำหนดหัวเรื่อง คำสำคัญ และใช้กลยุทธ์ในการสืบค้นสารสนเทศที่เหมาะสมได้ การตัดสินใจได้ว่าควรใช้สารสนเทศจากแหล่งใด และการตัดสินใจว่าสารสนเทศที่ค้นคืนได้นั้นมีความสัมพันธ์และพอเพียงในการตอบสนองความต้องการสารสนเทศของเรื่องที่กำลังศึกษา การวิเคราะห์การใช้และบูรณาการสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ให้เหมาะสมกับหัวข้อรายงาน นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษายังมีทักษะต่ำเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนหรือส่งสารสนเทศทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนของการรู้สารสนเทศของนักศึกษาตามชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียนรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้สารสนเทศ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับปัญหาการรู้สารสนเทศ พบว่า มีปัญหาในด้านแหล่งและทรัพยากรสารสนเทศ และสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

อุษณีย์ ศรีสารคาม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยมีมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของ

นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำแนกตามหลักสูตร ชั้นปี และรูปแบบการจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนต้นปีการศึกษา 2548 จำนวน 352 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถามการรู้สารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่เรียนระบบปกติ และเรียนระบบพิเศษ กศ.บป. มีระดับการรู้สารสนเทศในภาพรวมไม่แตกต่างกัน 2) นักศึกษาที่เรียนชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีระดับการรู้สารสนเทศในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) นักศึกษาที่เรียนหลักสูตร อนุปริญญา คบ. และ ศศ.บ. มีระดับการรู้สารสนเทศในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การรู้สารสนเทศด้านการแสวงหาสารสนเทศ ด้านการใช้เครื่องมือเพื่อเข้าถึงสารสนเทศ และด้านการนำสารสนเทศไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การรู้สารสนเทศด้านการประเมินสารสนเทศที่ค้นมาได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่การรู้สารสนเทศด้านการกำหนดขอบเขตสารสนเทศ และ ด้านการค้นคืนและรวบรวมสารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัย จัดบริการเพื่อเป็นการเพิ่มการรู้สารสนเทศ มากที่สุดคือ การฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน จำนวน 209 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.21 รองลงมาคือ ฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ Internet เพื่อการเข้าถึงและการค้นคืนสารสนเทศ เช่น WWW, E-mail เป็นต้น จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 57.51 ฝึกอบรมเกี่ยวกับการค้นคืนฐานข้อมูลทั้งระบบออนไลน์ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 47.31 สิ่งที่นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดเพื่อการรู้สารสนเทศน้อยที่สุด คือ อื่น ๆ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.61

ดวงกมล อุ่นจิตติ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา และเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตปริญญาตรีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 รวม 7 คณะ จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ จำนวน 36 ข้อ และ 3) แบบประเมินตนเองในการรู้สารสนเทศ จำนวน 17 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างจากนิสิตกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นิสิตปริญญาตรีประเมินการรู้สารสนเทศของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบการประเมินตนเอง

ของนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับการรู้สารสนเทศกับการประเมินตนเองของนิสิตปริญญาตรีไม่มีความสัมพันธ์กัน

ศรีเพ็ญ มะโน (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพโดยทั่วไปเกี่ยวกับการรับรู้สารสนเทศของนิสิตระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเน้นความรู้และทักษะที่นิสิตจำเป็นต้องใช้ในการศึกษาและปฏิบัติงานตามเงื่อนไขของหลักสูตรในระดับปริญญาตรี กำหนดนิยามการรู้สารสนเทศสร้างแบบจำลองหลักสูตรวิชาการรู้สารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเองไม่มีการวางแผนการค้นคว้าก่อนที่จะทำการศึกษาค้นคว้า ไม่มีความรู้เรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ และนอกจากนี้ นิสิตประสบปัญหาในการวิเคราะห์และประเมินสารสนเทศที่ต้องการ อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่จะดำเนินการสอนเพื่อส่งเสริมให้นิสิตเป็นผู้รู้สารสนเทศ โดยการให้นิสิตได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น หน่วยงานที่ให้บริการและส่งเสริมการเรียนการสอนต่างมีความพร้อมในการให้บริการและสนับสนุนให้นิสิตใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่มากขึ้น นิยามการรู้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้และทักษะต่างๆ ของนิสิตในการแสวงหาและเข้าถึงสารสนเทศ โดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความสามารถในการตั้งคำถามและระบุสารสนเทศที่ต้องการด้วยตนเอง มีความสามารถในการวิเคราะห์และเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผลรวมทั้งประเมินสารสนเทศที่ต้องการได้ นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการสังเคราะห์ การวางแผนการศึกษาค้นคว้าและอธิบายหรือนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าได้อย่างเหมาะสม

งานวิจัยในต่างประเทศ

อิชิมุระ (Ishimura. 2007 : online) ได้ศึกษาการรู้สารสนเทศในห้องสมุดระดับอุดมศึกษา : การประเมินความต้องการทำรายงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ได้อย่างประสบความสำเร็จและสมบูรณ์ของนักศึกษาญี่ปุ่นในมหาวิทยาลัย โดยศึกษาจากสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีในอเมริกาเหนือครอบคลุมวิทยาเขตต่างๆของมหาวิทยาลัยมีความต้องการที่จะส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาต่างชาติ จากงานวิจัยที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาต่างชาติมีความยากลำบากในการเข้าถึง การประเมินคุณค่า และการใช้สารสนเทศ งานวิจัยชิ้นนี้ จะเป็นการศึกษาค้นคว้าหาความยากลำบากแต่ละประเด็น และพิจารณาชนิดของความช่วยเหลือที่จะช่วยปรับปรุงการรู้สารสนเทศของนักศึกษาชาวญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชาวญี่ปุ่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ของนักศึกษาชาวญี่ปุ่น ณ มหาวิทยาลัย 2 แห่งในฮาโลแฟกซ์ รัฐโนวาสโกเชีย (Halifax, Nova Scotia) ได้แก่ มหาวิทยาลัย ดาลุซซี (Dalhousie University) และมหาวิทยาลัยเซนต์แมรี (Saint Mary's University) วิธีการวิจัยคือวิธีการสัมภาษณ์แบบโฟกัสกรุป (Focus group) โดยการอภิปรายถึง

ความต้องการและกระบวนการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ให้สามารถทำได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชาวญี่ปุ่นต้องการการส่งเสริมความรู้ด้านภาษาเพื่อทำงานสำเร็จครบถ้วนและสมบูรณ์ การที่ทำให้นักศึกษามีทักษะการรู้สารสนเทศ เพราะมีห้องที่เปิดสำหรับให้นักศึกษาสามารถเข้าไปพัฒนาความสามารถของตนเองได้ และเพื่อเป็นการช่วยเหลือนักศึกษาชาวญี่ปุ่นวิทยาเขตต่างๆ ใน มหาวิทยาลัยควรมีความร่วมมือกัน เพื่อสามารถเข้าถึงปัญหาและช่วยเหลือนักศึกษาชาวต่างชาติได้

นิวเวลล์ (Newell, 2006 : online) ได้ศึกษาแนวคิดใหม่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อการรู้สารสนเทศ : การศึกษาประสิทธิผลของ 2 วิธีการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อการรู้สารสนเทศ 2 วิธีการ (1) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนการรู้สารสนเทศบนบริบทตามสภาพจริง (Contextualized Information Instruction Approach = CIIA) ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบผู้เรียนมีความร่วมมือกัน และสรรค์สร้างความรู้ด้วยการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์อย่างต่อเนื่อง และ (2) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนการรู้สารสนเทศแบบซึมซับ (Immersive Information Literacy Approach = I²LA) ซึ่งหลอมรวมการสร้างสรรค์ความรู้แบบวัฒนธรรมเชิงสังคมกับการเรียนรู้แบบพุทธิพิสัย การรู้สารสนเทศกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศกับการหลอมรวมกับเทคโนโลยี (ตัวอย่างเช่น ความเสมือนจริง) เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมซึ่งช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาการรู้สารสนเทศผ่านประสบการณ์และการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันได้ จุดประสงค์เฉพาะของการวิจัยมีดังนี้ (ก) ตรวจสอบประสิทธิผลของวิธีการเรียนรู้/การสอน 2 วิธี (I²LA และ CIIA) เพื่อเพิ่มความเข้าใจให้แก่นักศึกษาด้วยวิธีการเรียนรู้แบบตั้งปัญหา-หาคำตอบ (Information problem-solving) (ข) เพื่อตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้แบบตั้งปัญหา-หาคำตอบ ขกระดับการรู้สารสนเทศ (ตัวอย่างเช่น การไม่รู้หนังสือ การกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น ความกระตือรือร้น การวิพากษ์วิจารณ์และการมีส่วนร่วม) ให้นักศึกษามีความสามารถในการจำหรืออธิบาย สารสนเทศผ่านวิธีการการเรียนรู้แบบตั้งปัญหา-หาคำตอบ (ยกตัวอย่างเช่น การหาความหมาย การระบุประเภทของสารสนเทศ การระบุทักษะสารสนเทศ การระบุแหล่งทรัพยากรที่หลากหลายรูปแบบ การประเมินคุณค่า/การคัดเลือก องค์กร/การติดต่อสื่อสาร และการใช้สารสนเทศ) และมองเห็นว่า ทำอย่างไรพวกเขาจึงจะเข้าถึงการปฏิบัติงานทางสังคมได้ วิธีการวิจัยใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพในการตอบสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การสุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม คือกลุ่ม pretest และกลุ่ม posttest ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้โดยตรงถึงประสิทธิผลของวิธีการเรียนรู้ การสัมภาษณ์นักศึกษาทำให้ทราบถึงพัฒนาการของการเรียนรู้แบบตั้งปัญหา-หาคำตอบ

พร้อมทั้งรูปแบบการเรียนรู้ในแต่ละแบบ และกรอบของทฤษฎีการสังเกตการทำกิจกรรม ในแต่ละสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ผลการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันผลที่ได้ก็จะต่างกัน และสภาพแวดล้อมที่ต่างกัมนั้นมีศักยภาพในการสร้างรูปแบบพิเศษของการรู้สารสนเทศของผู้เรียนรู้ ยิ่งไปกว่านั้น นักศึกษาที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ CIAA จะมีประสบการณ์ที่ได้รับความรู้กว้างขวางกว่าอย่างมีนัยสำคัญ ($T = -3.664, p = .00^*$) และนักศึกษาที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ I²LA จะมีประสบการณ์ในแง่การนำสารสนเทศไปประยุกต์ใช้ได้กว้างขวางกว่าอย่างมีนัยสำคัญ ($T = 3.873, p = .00^*$) นอกจากนี้ ทั้งนักศึกษาที่ถูกสัมภาษณ์แบบ I²LA, ระหว่างศึกษา ก้าวเข้าไปสู่ระดับการรู้สารสนเทศขั้นแอกทีฟ(กระตือรือร้น) หลังจากได้รับการสนับสนุน 4 สัปดาห์ และมีนักศึกษาแบบ CIAA จำนวน 1 คน ที่เปลี่ยนไปเป็นระดับแอกทีฟ(กระตือรือร้น)

เรห์แมน และ โมฮัมหมัด (Rehman & Mohammad, 2002 : 1-20) ศึกษาทักษะการใช้ห้องสมุดและทักษะทางสารสนเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยคูเวต (Kuwait University) จำนวน 163 คน และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ห้องสมุดและปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ เพศ และปัจจัยทางวิชาการ ได้แก่ ประเภทของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่นักศึกษาเรียนจบมา ชั้นปี ประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ และระดับความสามารถของภาษาอังกฤษ โดยสอบถามความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด บัตรรายการ การจัดการทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด แหล่งสารสนเทศอ้างอิง การค้นหาสารสนเทศจากซีดีรอม และปฏิสัมพันธ์ของบุคลากรห้องสมุดกับผู้ใช้

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษา ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90.2) ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และบริการของห้องสมุด นักศึกษา (ร้อยละ 73.6) ไม่รู้จักระบบการจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษา (ร้อยละ 64.3) พอใจการให้บริการของบรรณารักษ์ นักศึกษา (ร้อยละ 80) มีความสามารถทางคอมพิวเตอร์ในระดับดีหรือดีเยี่ยม โดยส่วนใหญ่ นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 57.1) ส่วนการค้นหาสารสนเทศจากซีดีรอม ถือว่าใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 24.5) จากการศึกษานี้พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับทักษะการใช้ห้องสมุดและทักษะทางสารสนเทศคือ อายุ และประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จบมา ส่วนตัวแปรที่ไม่สัมพันธ์กับทักษะการใช้ห้องสมุดและทักษะทางสารสนเทศคือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพศ ชั้นปี และประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ

บราวน์ และ ครัมโฮลซ์ (Brown & Krumholz, 2002 : 111-123) ประเมินการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา (The University of Oklahoma) โดยร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอนทางจุลชีววิทยา พัฒนาเครื่องมือเพื่อทดสอบประสิทธิผลของการเรียนการสอนการรู้

สารสนเทศกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาจำนวน 12 คน ที่มีอายุระหว่าง 20-36 ปี โดยใช้มาตรฐานความสามารถทางการรู้สารสนเทศในระดับอุดมศึกษา ของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัย แห่งสหรัฐอเมริกา เป็นแนวทางในการประเมินความสามารถของนักศึกษาในการแสวงหาสารสนเทศ การประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้สารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจและแบบตรวจสอบรายการเพื่อใช้วัดระดับการรู้สารสนเทศโดยมีการวัดการรู้สารสนเทศ 3 ช่วงคือ ช่วงแรก เป็นการวัดการรู้สารสนเทศ ก่อนการสอน โดยให้นักศึกษาประเมินการรู้สารสนเทศของตนเอง ช่วงที่ 2 วัดในระหว่างที่สอน นั่นคือบรรณารักษ์ทำการสอนการใช้เครื่องมือทางบรรณานุกรม และการค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา และได้มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้า และนำเสนอบทความวารสาร รวมทั้งมีการวิเคราะห์ วิจัย บทความที่ตนค้นหามาได้ ช่วงที่ 3 เป็นการประเมินหลังจากที่เรียนจบ โดยใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์อีกครั้งเมื่อจบภาคเรียน

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาร้อยละ 11 มีการรู้สารสนเทศเพิ่มขึ้น โดยมีการพัฒนาความสามารถในการประเมินคุณภาพสารสนเทศ และมีวิธีการค้นหาสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการโดยสามารถเพิ่มกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการค้นหาสารสนเทศได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการค้นหาสารสนเทศ อย่างไรก็ตามนักศึกษบางคนมีความเห็นว่าการที่จะคัดเลือกรายการเฉพาะทางสาขาจุลชีววิทยานั้นเป็นสิ่งที่ยาก นักศึกษาไม่มีความสามารถในการกำหนดคำสำคัญ วลี หรือคำที่เกี่ยวข้อง และประสบความสำเร็จในการคัดเลือกสารสนเทศจากแหล่งที่เหมาะสม

แบลค (Black, 2000 : Online) ประเมินการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึง ปีที่ 4 วิทยาลัยเซนต์โรส (The Saint Rose College) จำนวน 100 คน โดยยึดตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัย แห่งสหรัฐอเมริกา เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ และชนิดปลายเปิด โดยวัดทักษะและความสามารถในการรู้สารสนเทศ และใช้วิธีสังเกตการค้นหาสารสนเทศของนักศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) ไม่มีความรู้ในเรื่องการยืมระหว่างห้องสมุด ไม่เข้าใจเรื่องลิขสิทธิ์ การตรวจสอบความถูกต้องของเว็บเพจ การค้นหาด้วยเลขเรียกหนังสือ และการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ นักศึกษาให้ความเชื่อถือและใช้สารสนเทศที่ค้นพบจากเว็บมากกว่าที่จะใช้แหล่งสารสนเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ ไม่เข้าใจความแตกต่างระหว่างหนังสือและวารสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ทราบว่าเมื่อใดควรใช้เครื่องมือชนิดใดในการค้นหาสารสนเทศ สำหรับคะแนนที่ได้จากการทดสอบการรู้สารสนเทศ เท่ากับร้อยละ 61 ซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 8,894 คน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แผนกระบบสารสนเทศ. 2552 : ออนไลน์)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากจำนวนประชากรทั้งหมด 8,894 คน โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 607) ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 368 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้นตามกลุ่มคณะวิชาได้จำนวน 460 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	จำนวนนักศึกษา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1) คณะบริหารธุรกิจ	2,976	150
2) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	654	45
3) คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	423	20
4) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	390	26
5) คณะศิลปศาสตร์	398	25

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะวิชา (ต่อ)

คณะวิชา	จำนวน นักศึกษา	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
6) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	291	15
7) คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,926	80
8) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	1,255	64
9) คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	581	35
รวม	8,894	460

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบทดสอบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ เพื่อให้เข้าใจถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ และมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมต่าง ๆ
2. ศึกษาตัวอย่างแบบสอบถาม และแบบทดสอบที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ ทักษะการใช้สารสนเทศ
3. ศึกษาเนื้อหารายวิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด วิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า และวิชาทักษะการรู้สารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ
4. ศึกษามาตรฐานการรู้สารสนเทศในระดับอุดมศึกษาของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและการวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (ACRL) โดยศึกษาถึงขอบเขตและเนื้อหา ข้อมาตรฐาน และดัชนีชี้วัดที่ใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานวัดระดับการรู้สารสนเทศ ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานการรู้สารสนเทศ 5 มาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ 1 นักศึกษาสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้

มาตรฐานที่ 2 นักศึกษาสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

มาตรฐานที่ 3 นักศึกษาสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้

มาตรฐานที่ 4 นักศึกษาสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

มาตรฐานที่ 5 นักศึกษาสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย

5. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม และแบบทดสอบให้สอดคล้องกับดัชนีชี้วัดภายใต้มาตรฐานแต่ละข้อ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย คณะวิชา ชั้นปี และประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 35 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบรายการ 4 ตัวเลือกดังนี้

- 1) ด้านความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ จำนวน 7 ข้อ
- 2) ด้านความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำนวน 10 ข้อ
- 3) ด้านความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้ จำนวน 5 ข้อ
- 4) ด้านความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ จำนวน 4 ข้อ
- 5) ด้านความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย จำนวน 4 ข้อ

6. นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหากับดัชนีชี้วัดมาตรฐานการรู้สารสนเทศ รวมทั้งความเหมาะสมในการใช้คำ สำนวนภาษา และความชัดเจนของคำถาม

7. จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบทดสอบ และนำแบบทดสอบที่แก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ โดยกำหนดเลือกข้อที่มี

ความยากง่ายอยู่ระหว่าง .02 - .08 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตั้งแต่ .08 ขึ้นไป หากข้อใดไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงนำข้อดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง และเหมาะสมอีกครั้ง

8. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยแจกแบบทดสอบแก่กลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนแจกแบบทดสอบตามห้องเรียน และขอความร่วมมือจากบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดแจกแบบทดสอบภายในห้องสมุดกลางเทเวศร์ ห้องสมุดศูนย์พัฒนวิชาการพระนคร ห้องสมุดศูนย์โชติเวช และห้องสมุดศูนย์พระนครเหนือ ระหว่างวันที่ 7-30 มิถุนายน 2553 รวมทั้งสิ้น 460 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. นำข้อมูลจากแบบทดสอบตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ประเด็น คือ
 - 2.1 นำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้เพื่อหาจำนวนและร้อยละของการรู้สารสนเทศในแต่ละระดับ ตามตัวแปรที่ศึกษา เกณฑ์ที่ตั้งไว้มี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 0-15	หมายถึง มีระดับการรู้สารสนเทศต่ำมาก
คะแนน 16-20	หมายถึง มีระดับการรู้สารสนเทศต่ำ
คะแนน 21-25	หมายถึง มีระดับการรู้สารสนเทศปานกลาง
คะแนน 26-30	หมายถึง มีระดับการรู้สารสนเทศสูง
คะแนน 31-35	หมายถึง มีระดับการรู้สารสนเทศสูงมาก
 - 2.2 นำคะแนนของแบบทดสอบทั้งหมด มาคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำแนกแยกเป็นรายด้านและโดยรวม โดยแบ่งระดับคะแนนการรู้สารสนเทศเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ตาราง 2 เกณฑ์การแปลผลคะแนนการรู้สารสนเทศ จำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม

การรู้สารสนเทศ	คะแนน เต็ม	ระดับการรู้สารสนเทศ				
		ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
1. ด้านความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการ	7	0-1.40	1.41-2.80	2.81-4.20	4.21-5.60	5.61-7.00
2. ด้านความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	10	0-2.00	2.01-4.00	4.01-6.00	6.01-8.00	8.01-10.00
3. ด้านความสามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้	5	0-1.00	1.01-2.01	2.02-3.02	3.03-4.03	4.04-5.00
4. ด้านความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	4	0-0.80	0.81-1.61	1.62-2.42	2.43-3.23	3.24-4.00
5. ด้านความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย	4	0-0.80	0.81-1.61	1.62-2.42	2.43-3.23	3.24-4.00
รวม	30	0-6.00	6.01-12.00	12.01-18.00	18.01-24.00	24.01-30.00

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล คือ

- ร้อยละ (Percentage)
- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3.2 เปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามคณะวิชา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance –ANOVA) ใช้สถิติ F-test หากพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

3.3 เปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามประสบการณ์
การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ โดยสถิติ t-test

4. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบเป็นรายข้อ

4.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR 21



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

df แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ

SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน

F แทน ค่าที่ใช้พิจารณา F-distribution

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา
2. ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษา
3. เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามคณะที่ศึกษา และประสบการณ์

การเรียนในรายวิชาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

3.1 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษา

3.2 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามประสบการณ์

การเรียนในรายวิชาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา และ
 ประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ ปรากฏผลดังตาราง 3
 ตาราง 3 ค่าร้อยละข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ข้อมูล	ไม่มีประสบการณ์ การเรียน		มีประสบการณ์ การเรียน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	89	19.35	133	28.91	222	48.26
หญิง	62	13.48	176	38.26	238	51.74
รวม	151	32.83	309	67.17	460	100.00
ชั้นปีที่ศึกษา						
ชั้นปีที่ 1	45	9.78	71	15.43	116	25.22
ชั้นปีที่ 2	52	11.30	95	20.65	147	31.96
ชั้นปีที่ 3	25	5.43	75	16.30	100	21.74
ชั้นปีที่ 4	29	6.30	68	14.78	97	21.09
รวม	151	32.83	309	67.17	460	100.00
คณะที่ศึกษา						
คณะบริหารธุรกิจ	28	6.09	122	26.52	150	32.61
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	17	3.70	28	6.09	45	9.78
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและ ออกแบบแฟชั่น	2	0.43	18	3.91	20	4.35
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และ การออกแบบ	15	3.26	11	2.39	26	5.65
คณะศิลปศาสตร์	8	1.74	17	3.70	25	5.43
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	0	0.00	15	3.26	15	3.26
คณะวิศวกรรมศาสตร์	48	10.43	32	6.96	80	17.39
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	23	5.00	41	8.91	64	13.91
คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	10	2.17	25	5.43	35	7.61
รวม	151	32.83	309	67.17	460	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เพศหญิง (ร้อยละ 51.75) กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 31.96) คณะบริหารธุรกิจ (ร้อยละ 32.61) และมีประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง การรู้สารสนเทศ (ร้อยละ 67.17)



2. ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 4
 ตาราง 4 ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาโดยรวม และรายด้าน

การรู้สารสนเทศ	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D	ระดับการรู้สารสนเทศ
ความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้	7	3.68	2.07	ปานกลาง
ความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	10	4.75	2.99	ปานกลาง
ความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้	5	2.66	1.53	ปานกลาง
ความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	4	1.91	1.29	ปานกลาง
ความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย	4	2.36	1.36	ปานกลาง
รวม	30	15.37	8.02	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีความสามารถทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษามีความสามารถสูงสุดคือ ความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รองลงมาคือ ความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ และความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้

3. เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามคณะที่ศึกษา และประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

3.1 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษา

การรู้สารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้	ระหว่างกลุ่ม	8	418.167	52.271	15.211**	.000
	ภายในกลุ่ม	451	1549.857	3.436		
	รวม	459	1968.024			
ความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	ระหว่างกลุ่ม	8	993.986	124.248	17.970**	.000
	ภายในกลุ่ม	451	3118.264	6.914		
	รวม	459	4112.250			
ความสามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้	ระหว่างกลุ่ม	8	196.207	24.526	12.557**	.000
	ภายในกลุ่ม	451	880.888	1.953		
	รวม	459	1077.096			
ความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้	ระหว่างกลุ่ม	8	147.563	18.445	13.451**	.000
	ภายในกลุ่ม	451	618.461	1.371 □		
	รวม	459	766.024			
ความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและ สังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	8	129.930	16.241	10.024**	.000
	ภายในกลุ่ม	451	730.713 □	1.620		
	รวม	459	860.643			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	8	7665.567	958.196	19.731**	.000
	ภายในกลุ่ม	451	21902.369	48.564		
	รวม	459	29567.937			

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน แตกต่างกันอย่าง นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกันคู่ใด มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน จึงนำมา ทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ เชฟเฟ (Sheffe) ปรากฏผลดังตาราง 6-11

ตาราง 6 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษาที่พบความแตกต่าง เป็นรายคู่

คณะที่ศึกษา	\bar{x}	คณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน	คณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์และการออกแบบ	คณะเทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	คณะวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	คณะศิลปศาสตร์	คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ และออกแบบแฟชั่น	คณะบริหารธุรกิจ
		9.60	11.92	12.28	2.27	13.26	13.32	15.00	16.15	20.90*
คณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน	9.60		2.32	2.58	2.67	3.66	3.72	5.40	6.55	11.30*
คณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์และการ ออกแบบ	11.92			0.26	0.35	1.34	1.40	3.08	4.23	8.93*
คณะเทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์	12.28				0.09	1.08	1.14	2.82	3.97	8.72*
คณะวิศวกรรมศาสตร์	2.27					0.99	1.05	2.73	3.88	8.63*
คณะวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	13.26						0.06	1.74	2.89	7.64*
คณะศิลปศาสตร์	13.32							1.68	2.83	7.58*
คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	15.00								1.15	5.90*
คณะอุตสาหกรรม สิ่งทอและออกแบบ แฟชั่น	16.15									4.75
คณะบริหารธุรกิจ	20.90									

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีการรู้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยี
สื่อสารมวลชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณะศิลปศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ตาราง 7 เปรียบเทียบความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ของนักศึกษา
จำแนกตามคณะที่ศึกษาที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

คณะที่ศึกษา	x	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	คณะวิศวกรรมศาสตร์	คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	คณะครุศาสตร์และเทคโนโลยี	คณะอุตสาหกรรม	คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	คณะศิลปศาสตร์	คณะบริหารธุรกิจ
		2.42	2.51	2.97	2.98	3.26	3.46	3.50	3.64	4.98	
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	2.42		0.09	0.55	0.56	0.84	1.04	1.08	1.22	2.56*	
คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	2.51			0.46	0.47	0.75	0.95	0.99	1.13	2.47*	
คณะวิศวกรรมศาสตร์	2.97				0.01	0.29	0.49	0.53	0.67	2.01*	
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	2.98					0.28	0.48	0.52	0.66	2.00*	
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.26						0.20	0.24	0.38	1.72	
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	3.46							0.04	0.18	1.52*	
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	3.50								0.14	1.48	
คณะศิลปศาสตร์	3.64									1.34	
คณะบริหารธุรกิจ	4.98										

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ สูงกว่านักศึกษาคณะคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ตาราง 8 เปรียบเทียบความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษาที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ	คณะที่ศึกษา	คะแนนเฉลี่ย									
		\bar{x}	คณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน	คณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์และการออกแบบ	คณะเทคโนโลยีคหกรรม ศาสตร์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	คณะศิลปศาสตร์	คณะวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	คณะอุตสาหกรรมสิ่ง ทอและออกแบบแฟชั่น	คณะบริหารธุรกิจ
		3.14	3.14	3.38	3.42	3.51	3.88	4.26	4.71	5.15	6.74
	คณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน	3.14		0.24	0.28	0.37	0.74	1.12	1.57	2.01	3.60*
	คณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์และการ ออกแบบ	3.38			0.04	0.12	0.49	0.87	1.32	1.76	3.35*
	คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์	3.42				0.09	0.46	0.84	1.29	1.73	3.32*
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	3.51					0.37	0.75	1.20	1.34	3.23*
	คณะศิลปศาสตร์	3.88						0.38	0.83	1.27	2.86*
	คณะวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	4.26							0.45	0.89	2.46
	คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	4.71								0.44	2.03*
	คณะอุตสาหกรรมสิ่ง ทอและออกแบบ แฟชั่น	5.15									1.59
	คณะบริหารธุรกิจ	6.74									

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ตาราง 9 เปรียบเทียบความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมี
 วิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้ของนักศึกษา
 จำแนกตามคณะที่ศึกษาที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้ เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้	คณะที่ศึกษา	คณะที่ศึกษา									
		x	คณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน	คณะวิศวกรรมศาสตร์	คณะวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์	คณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์และการออกแบบ	คณะศิลปศาสตร์	คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ และออกแบบแฟชั่น	คณะบริหารธุรกิจ
		x	1.40	2.08	2.13	2.34	2.50	2.52	2.60	2.95	3.48
	คณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน	1.40		0.68	0.73	0.94	1.10	1.12	1.20	1.55	2.08*
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	2.08			0.05	0.26	0.42	0.44	0.52	0.87	1.40*
	คณะวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	2.13				0.21	0.37	0.39	0.47	0.82	1.35
	คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์	2.34					0.16	0.18	0.26	0.61	1.14*
	คณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์และการ ออกแบบ	2.50						0.02	0.10	0.45	0.98
	คณะศิลปศาสตร์	2.52							0.08	0.43	0.96
	คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	2.60								0.35	0.88
	คณะอุตสาหกรรม สิ่งทอและออกแบบ แฟชั่น	2.95									0.53
	คณะบริหารธุรกิจ	3.48									

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถประเมินสารสนเทศ และ
 แหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้น
 ฐานความรู้เดิมได้ สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะ
 เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

ตาราง 10 เปรียบเทียบความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้
ได้กำหนดไว้ของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษาที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

คณะที่ศึกษา	x	คณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน	คณะวิศวกรรมศาสตร์	คณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์และการออกแบบ	คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์	คณะศิลปศาสตร์	คณะวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ และออกแบบแฟชั่น	คณะบริหารธุรกิจ
		1.20	1.41	1.46	1.46	1.48	1.66	1.97	2.35	2.65
คณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน	1.20		0.21	0.26	0.26	0.28	0.46	0.77	1.15	1.45*
คณะวิศวกรรมศาสตร์	1.41			0.05	0.05	0.07	0.25	0.56	0.94	1.24*
คณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์และการ ออกแบบ	1.46					0.02	0.20	0.51	0.89	1.19*
คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์	1.46					0.02	0.20	0.51	0.89	1.19*
คณะศิลปศาสตร์	1.48						0.18	0.49	0.87	1.17*
คณะวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	1.66							0.31	0.69	0.99
คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	1.97								0.38	0.68
คณะอุตสาหกรรม สิ่งทอและออกแบบ แฟชั่น	2.35									0.30
คณะบริหารธุรกิจ	2.65									

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์

ตาราง 11 เปรียบเทียบความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย ของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษาที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย	คณะที่ศึกษา	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน									
		\bar{x}	คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	คณะศิลปศาสตร์	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	คณะวิศวกรรมศาสตร์	คณะบริหารธุรกิจ
		1.34	1.80	1.93	1.96	2.15	2.20	2.24	2.28	3.04	
คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	1.34		0.46	0.59	0.62	0.81	0.86	0.90	0.94	1.70*	
คณะศิลปศาสตร์	1.80			0.13	0.16	0.35	0.40	0.44	0.48	1.24*	
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1.93				0.03	0.22	0.27	0.31	0.35	1.11	
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	1.96					0.19	0.24	0.28	0.32	1.08*	
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	2.15						0.05	0.09	0.13	0.89	
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	2.20							0.04	0.08	0.84	
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	2.24								0.04	0.80	
คณะวิศวกรรมศาสตร์	2.28									0.76*	
คณะบริหารธุรกิจ	3.04										

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะศิลปศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์

3.2 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ ปรากฏผลดังตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศ	ไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้		มีประสบการณ์การเรียนรู้		t	Sig
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
ความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้	3.15	1.72	3.93	2.17	3.882**	.000
ความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	4.21	2.30	5.00	3.24	2.680**	.008
ความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้	2.27	1.32	2.84	1.59	3.800**	.000
ความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	1.72	1.02	2.01	1.39	2.305*	.022
ความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพและชอบด้วยกฎหมาย	2.09	1.25	2.49	1.40	2.935**	.004
รวม	13.47	6.05	16.30	8.68	3.607**	.000

จากตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศมีการรู้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ ด้านความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ด้านความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้ และด้านความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและ สังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนในรายวิชา ที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศมีการรู้สารสนเทศทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การเรียน ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ



บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และเพื่อเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามคณะวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามกลุ่มคณะวิชาจำนวน 460 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบทดสอบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 1 ชุด โดยแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 35 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบรายการ 4 ตัวเลือก

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

นักศึกษาส่วนใหญ่เพศหญิง (ร้อยละ 51.75) กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 31.96) คณะบริหารธุรกิจ (ร้อยละ 32.61) และมีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ (ร้อยละ 67.17)

2. ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษา

นักศึกษาส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษามีความสามารถทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษามีความสามารถสูงสุดคือ ความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รองลงมาคือ ความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ และความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้

3. เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามตัวแปร

3.1 คณะที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีการรู้สารสนเทศสูงกว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณะศิลปศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1.1 ด้านความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ สูงกว่า นักศึกษาคณะคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

3.1.2 ด้านความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

3.1.3 ด้านความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมี วิจารณ์ญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้ พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้ สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

3.1.4 ด้านความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถใช้สารสนเทศอย่าง มีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์

3.1.5 ด้านความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่ เกี่ยวเนื่องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วย กฎหมาย พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมาย และ สังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรม

และชอบด้วยกฎหมาย สูงกว่านักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะศิลปศาสตร์ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์

3.2 ประสพการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษาที่มีประสพการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีประสพการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศมีการรู้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสพการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีประสพการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศมีความสามารถด้านความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ ด้านความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ด้านความสามารถประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้ และด้านความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีประสพการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศมีการรู้สารสนเทศทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสพการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครส่วนใหญ่มีการรู้สารสนเทศในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้จัดให้เป็นวิชาเลือกของหมวดสาขาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ใน 3 รายวิชาจากหลายรายวิชา คือ การเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด ซึ่งใช้สำหรับนักศึกษาในหลักสูตรเดิม วิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า และวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ โดยนักศึกษาสามารถเลือกเรียนในภาคเรียนและปีการศึกษาใดก็ได้ ทำให้มีนักศึกษาเพียงร้อยละ 67.17 เท่านั้นที่มีประสพการณ์ในการเรียนรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ ซึ่งนักศึกษาจะเลือกเรียนเพียง 2 รายวิชา คือ วิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด และวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า โดยเนื้อหาที่ใช้สอนเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 สอนเกี่ยวกับการเข้าถึงสารสนเทศ โดยเน้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ การสืบค้นสารสนเทศ และการใช้

เครื่องมือช่วยค้น ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์และประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เน้นการเข้าถึงฐานข้อมูล ทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด ฐานข้อมูลออนไลน์ และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งพื้นฐาน เทคนิคการสืบค้นสารสนเทศโดยการกำหนดขอบเขตของการสืบค้นจากการระบุคำสำคัญ วลี ประเภทของคำค้น และการกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการ เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำไปปรับใช้กับการสืบค้นสารสนเทศกับเครื่องมืออื่น ๆ ที่มีความแตกต่างกันตามสถานการณ์ ส่วนที่ 2 สอนเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศ โดยเน้นเรื่องการนำสารสนเทศมาเรียบเรียงเพื่อเขียนรายงาน โดยต้องมีส่วนประกอบของรายงานอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะการเขียนการอ้างอิง และการเขียนบรรณานุกรม แต่ไม่มีการสอนถึงกฎหมายและจริยธรรมในการใช้สารสนเทศ ส่วนการประเมินคุณภาพของสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ไม่มีการสอนโดยตรง หากแต่สอนในลักษณะการสอดแทรกตอนต้นของเนื้อหา นอกจากนี้มีนักศึกษาส่วนหนึ่งเป็นนักศึกษาที่ได้รับการเทียบโอนรายวิชาเนื่องจากได้เรียนมาแล้วในระดับประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษาเดิม จึงเป็นผลให้นักศึกษามีทักษะการรู้สารสนเทศจำกัดอยู่เฉพาะเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มุจลินทร์ ผลกล้า วสันต์ อดิษฐ์ และชุ่มจิตต์ แซ่ฉั่น (2551 : 411-412) ปภาดา เจียวก๊ก (2547 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีมีระดับการรู้สารสนเทศปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความสามารถทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษามีความสามารถสูงสุดคือ ด้านความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเรียนในรายวิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด และวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเนื้อหาที่เรียนส่วนใหญ่เน้นเรื่องการเข้าถึงสารสนเทศ โดยเฉพาะกระบวนการสืบค้น การกำหนดกลยุทธ์ และเทคนิคการสืบค้น โดยเน้นให้นักศึกษาสามารถกำหนดคำค้นและประเภทของคำให้ถูกต้องตามประเภทของเครื่องมือช่วยค้น ซึ่งทำให้นักศึกษาเกิดทักษะในการวางกลยุทธ์และกำหนดคำค้นสำหรับการสืบค้นสารสนเทศที่เหมาะสมกับเครื่องมือช่วยแต่ละประเภทได้ จึงเป็นผลให้นักศึกษามีความสามารถในด้านดังกล่าวมากกว่าด้านอื่น ๆ หากแต่การเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษาส่วนใหญ่ยังเป็นการสืบค้นจากเครื่องมือช่วยค้นบนอินเทอร์เน็ต (Search Engine) โดยมีรูปแบบการสืบค้นที่ง่าย ไม่จำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์การสืบค้นที่ยุ่งยาก เมื่อเทียบกับการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ดังนั้นเมื่อต้องเข้าถึงสารสนเทศในฐานข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ ที่มีมากมายในปัจจุบัน ประกอบกับแต่ละฐานข้อมูลจะมีเทคนิคหรือกลยุทธ์ในการสืบค้นที่แตกต่างกัน หากนักศึกษาไม่เข้าใจถึงเทคนิคและกลยุทธ์การสืบค้นสารสนเทศอย่างแท้จริง โดยเลือกใช้คำสั่งที่เหมาะสมกับฐานข้อมูลได้จะทำให้ไม่สามารถเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

ปกาศา เจียวก๊ก (2547 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษามีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของสุพิศ บายคายคม (2550 : 113-114) และดวงกมล อุ้นจิตติ (2546 : 58) พบว่านักศึกษามีความสามารถในการกำหนดคำสำคัญ และไม่เข้าใจการใช้เทคนิคการตัดปลายคำ การใช้ตรรกะแบบบูล (AND OR NOT) การจำกัดผลการค้นหา เพื่อขยายผลการค้นหาให้แคบหรือกว้างขึ้น

ด้านความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ พบว่า นักศึกษามีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาไม่สามารถเข้าใจได้ว่าสารสนเทศที่ต้องการมีขอบเขตและประเด็นสำคัญของเนื้อหาอย่างไรอย่างแท้จริง จึงทำให้ไม่สามารถวางแผนในการค้นคว้า เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ต้องการได้ ซึ่งเป็นผลจากการที่นักศึกษาไม่ถูกบังคับให้เรียนในรายวิชาการใช้ภาษาไทย และวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดขอบเขตของสารสนเทศ การอ่านจับใจความสำคัญของเนื้อหาเพื่อวางกรอบแนวคิดหลัก รวมทั้งทักษะการเลือกใช้คำเหมือน และคำที่ต่างกันเพื่อวางโครงเรื่อง และประเด็นของเรื่องที่ต้องการศึกษาได้ ซึ่งรายวิชาดังกล่าวเป็นรายวิชาเลือกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของกลุ่มวิชาภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบราวน์ และ ครัมโฮลซ์ (Brown & Krumholz. 2002 : 111-123) พบว่านักศึกษามีความสามารถในการกำหนดคำสำคัญ วลี หรือคำที่เกี่ยวข้อง และประสบความสำเร็จในการคัดเลือกสารสนเทศจากแหล่งที่เหมาะสม และผลการวิจัยของอิชิมุระ (Ishimura. 2007 : online) พบว่า นักศึกษาชาวญี่ปุ่นต้องการการส่งเสริมความรู้ด้านภาษาเพื่อทำให้งานสำเร็จครบถ้วนและสมบูรณ์

ด้านความสามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ และบูรณาการสารสนเทศที่ได้เลือกให้เข้ากับพื้นฐานความรู้เดิมได้ พบว่า นักศึกษามีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากแบบทดสอบพบว่า นักศึกษาขาดความเข้าใจถึงหลักเกณฑ์ในการประเมินแหล่งสารสนเทศและสารสนเทศ แต่นักศึกษาสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ ดังนั้นเมื่อนักศึกษาสามารถสืบค้นและได้สารสนเทศที่ต้องการได้แล้ว จึงคิดว่าประสบความสำเร็จในการสืบค้นสารสนเทศ จนทำให้ละเอียดที่จะกลับไปตรวจสอบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ รวมทั้งความทันสมัยของสารสนเทศที่ได้มา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีเพ็ญ มะโน (2536 : บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการวิเคราะห์และประเมินสารสนเทศที่ต้องการ และผลการวิจัยของปกาศา เจียวก๊ก (2547 : บทคัดย่อ) พบว่านิสิตระดับปริญญาตรีมีความสามารถในการประเมินสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากไม่เข้าใจหลักเกณฑ์หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณค่าและความน่าเชื่อถือของสารสนเทศและแหล่ง

สารสนเทศ และผลการวิจัยของดวงกมล อุ่นจิตติ (2546 : 58) พบว่านักศึกษาไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของเว็บเพจ และไม่ทราบวิธีการประเมินสารสนเทศจากเว็บไซต์ได้

ด้านความสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ พบว่า นักศึกษามีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาส่วนใหญ่ยังคุ้นเคยกับการอ่านและจดจำ เพื่อนำไปใช้ทันที โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งเป็นผลจากระบบการศึกษาไทยตั้งแต่ขั้นพื้นฐานที่มีลักษณะการสอนแบบบรรยายให้นักเรียนจดจำตามตำราและการสอนของครู มากกว่าการสอนแบบคิดที่เน้นบริบทของสังคมให้มีการคิดเชิงวิเคราะห์ เพื่อปรับมาใช้ในชีวิตจริงได้ แม้จะมีการสอนแบบคิดวิเคราะห์บ้าง แต่ยังไม่ครอบคลุมในทุกสาขาวิชา และมีไม่มากนัก ซึ่งส่วนนี้จะเป็นช่วยสนับสนุนให้นักศึกษามีพื้นฐานด้านการคิด หากแต่ยังต้องฝึกฝนและเพิ่มทักษะการคิดเชิงระบบให้มากขึ้น ประกอบกับการสอนของอาจารย์ที่ต้องเน้นสาระความรู้ให้นักศึกษาได้รับตรงตามหลักสูตร เพื่อให้ นักศึกษา กลายเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จนทำให้ขาดความท้าทาย หรือความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นผลให้นักศึกษาสนใจเพียงแต่ความสำเร็จของผลงานเพียงด้านเดียวเท่านั้น โดยลืมที่จะประยุกต์หรือนำสารสนเทศเดิมหรือความรู้เดิมมาใช้ให้เกิดสารสนเทศใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการถ่ายทอดหรือสื่อสารที่ได้รับมาให้แก่ผู้อื่นได้รับรู้ผ่านช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพิศ บายคายคม (2550 : 116-117) พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการนำสารสนเทศที่ค้นคว้ามาเรียบเรียงใหม่เพื่อนำเสนอในรูปแบบของรายงาน ภาคนิพนธ์โดยมีส่วนประกอบสมบูรณ์ครบถ้วน และความสามารถในการนำสารสนเทศที่ได้รับมาวิเคราะห์ และสร้างใหม่ได้ตามต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความสามารถเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย พบว่า นักศึกษามีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากแบบทดสอบ ซึ่งมีประเด็นคำถาม 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 เรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ ซึ่งนักศึกษามาจากความเข้าใจถึงการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานเขียน ซึ่งนักศึกษามักคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัวประกอบกับความเข้าใจเดิมๆ ว่าการนำผลงานเขียนของผู้อื่นมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ไม่ผิดกฎหมาย ไม่จำเป็นต้องได้รับการอนุญาตหรือยินยอมจากเจ้าของผลงานก่อน แม้ปัจจุบันจะมีการตื่นตัวเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ และมีสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความเข้าใจมากมาย แต่กับผลงานการเขียนยังมีน้อย และไม่มีการจำกัดคำอธิบายให้ชัดเจนเหมือนผลงานที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ จึงทำให้นักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของแบรค (Black, 2000 : Online) พบว่า นักศึกษาไม่เข้าใจเรื่องลิขสิทธิ์ ประเด็นที่ 2 เรื่องบรรณานุกรม ซึ่งนักศึกษามีความเข้าใจถึง

รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมได้ เพียงแต่อาจเกิดความสับสนถึงรูปแบบการเขียนที่แตกต่างกัน ระหว่างรูปแบบการเขียนบรรณานุกรมแบบ MLA และ แบบAPA เนื่องจากการเรียนที่เกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมในรายวิชาการใช้ภาษาไทย วิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด และวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้าของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ไม่ได้กำหนดถึงรูปแบบการสอนการเขียนบรรณานุกรมว่าจะใช้รูปแบบใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนว่าจะเลือกสอนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้ง 2 แบบ ดังนั้นเมื่อแบบทดสอบเลือกใช้ทั้งรูปแบบ MLA และแบบ APA อาจทำให้นักศึกษาเกิดความสับสน และลังเลไม่แน่ใจว่าแบบใดผิดแบบใดถูก ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของปกาศา เจียวัก (2547 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษามีความสามารถในการเขียนบรรณานุกรมอยู่ในระดับสูง

2. เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามตัวแปร

2.1 คณะที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีการรู้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาคณะอื่น ๆ รวมทั้งมีความสามารถในทุกด้านสูงกว่านักศึกษาคณะอื่น ๆ เช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาส่วนใหญ่ในคณะบริหารธุรกิจมีประสบการณ์เรียนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศร้อยละ 26.52 ซึ่งมากกว่าคณะอื่น ๆ ทั้งนี้คณะบริหารธุรกิจมีนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2 กลุ่ม คือกลุ่มนักศึกษاپริญญาตรีต่อเนื่อง 2 ปี ซึ่งจะผ่านการเรียนวิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด และวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้าในระดับประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษาเดิม และกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี ซึ่งจะผ่านการเรียนในรายวิชาสารสนเทศและศึกษาค้นคว้า ดังนั้นเมื่อนักศึกษาส่วนใหญ่ของคณะบริหารธุรกิจมีประสบการณ์การเรียนรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการกำหนดขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการ การเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ การประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ การใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพได้ รวมทั้งเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ กฎหมายและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับลักษณะเฉพาะตัวของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจที่มุ่งมั่น และมีแนวทางที่ชัดเจนในการประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับตัวเลขทางการเงิน การตลาด การบัญชี หรือแม้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งเน้นความถูกต้องของตัวเลขเป็นสำคัญไม่สามารถให้เกิดข้อผิดพลาดได้ ซึ่งส่งผลให้ต้องคิด วิเคราะห์อย่างรอบคอบ ระมัดระวังก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ได้สิ่งถูกต้องที่สุด เช่นเดียวกับการรู้สารสนเทศที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณในการเข้าถึงสารสนเทศ และประเมินความถูกต้อง เพื่อสามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างถูกต้อง

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงกมล อุ๋นจิตติ (2546 : บทคัดย่อ) และปภาดา เกียวก๊ก (2547 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาที่ศึกษาในคณะ ในสาขาที่แตกต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน รวมทั้งมีความสามารถในการเข้าถึงและการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน และผลการวิจัยของนิวเวลล์ (Newell. 2006 : online) พบว่าการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรู้สารสนเทศที่ได้ต่างกันตามสภาพแวดล้อมของผู้เรียนรู้

2.2 ประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศพบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศมีการรู้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ รวมทั้งความสามารถในทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจาก ประสบการณ์การเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการกำหนดขอบเขตของสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ การประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ การใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการอ้างอิงผลงานของผู้อื่นอย่างถูกต้องจนทำให้เกิดทักษะการรู้สารสนเทศได้ดีกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบราวน์ และ ครัมโฮลซ์ (Brown & Krumholz. 2002 : 111-123) พบว่า เมื่อบรรณารักษ์ได้สอนการใช้เครื่องมือทางบรรณานุกรม และการค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยโอคลาโฮมาแล้ว พบว่านักศึกษาร้อยละ 11 มีการรู้สารสนเทศเพิ่มขึ้น โดยมีการพัฒนาความสามารถในการประเมินคุณภาพสารสนเทศ และมีวิธีการค้นหาสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการโดยสามารถเพิ่มกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการค้นหาสารสนเทศได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการค้นหาสารสนเทศมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับคณาจารย์ที่ทำหน้ารับผิดชอบการสอนรายวิชา การเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด และวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุมตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศ โดยปรับให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนในปัจจุบัน ดังนี้

1.1 เพิ่มการสอนเรื่อง การระบุปัญหา และขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการ การเลือกใช้ค่าในการสืบค้น การประเมินคุณค่าของสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ รวมทั้งประเด็นของกฎหมายลิขสิทธิ์ การใช้สารสนเทศโดยชอบด้วยกฎหมาย

1.2 เพิ่มการสอนปฏิบัติด้านการค้นคืน เพื่อเพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์

1.3 เพื่อกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง แหล่งสารสนเทศทั้งใน และนอกสถานที่

2. สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ประเมินการรู้สารสนเทศของนักศึกษาก่อนและหลังได้รับการเรียนการรู้สารสนเทศ แบบเจาะจง

2.3 ประเมินการรู้สารสนเทศของนักศึกษาเฉพาะสาขาวิชา โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.2 ประเมินการรู้สารสนเทศของอาจารย์ในคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัย



บรรณานุกรม

- คนางค์ เชรยฐบุตร. (2551, มกราคม – พฤษภาคม). “การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) : ทักษะแห่งการเรียนรู้.” วารสารหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. 1,2 : 12 -15.
- จารุณี สุปิ่นะเจริญ และ นัตดาวดี นุ่มนาค. (2550). การรู้สารสนเทศของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : [http : www.rdi.ku.ac.th](http://www.rdi.ku.ac.th).
- ชุติมา สัจจามันท์. (2550). “การรู้สารสนเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน :แนวคิด ทฤษฎี มาตรฐาน การวิจัย และการปฏิบัติ”. ใน **สรุปการประชุมวิชาการ เรื่อง การรู้สารสนเทศของปวงชน : เรียนรู้เพื่อสังคมเศรษฐกิจพอเพียง (Information Literacy for All : Learning for Sufficient Economic Society)**, หน้า 16-22. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ.
- ดวงกมล อุจน์จิตติ. (2546). การประเมินการรู้สารสนเทศของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธัญญาปกรณ์ นิมิตรประจักษ์. (2547). ความรู้ความสามารถด้านการรู้สารสนเทศและคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานสำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรี ตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ปภาดา เจียวก๊ก. (2547). การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะวรรณ ประทุมรัตน์ (2553). การรู้สารสนเทศ : ทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (**Information Literacy : Essential Skill for Life – long Learners**). (ออนไลน์). แหล่งที่มา : www2.udru.ac.th/~il1500105/article%201%20.doc
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แผนกระบบสารสนเทศ. (2551). ระบบบริการข้อมูลสารสนเทศ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.dc.rmutp.ac.th/Data center>.

- มูจลินทร์ ผลกล้า วสันต์ อดิษฐ์ และ ชุมจิตต์ แซ่ฉั่น. (2551, กรกฎาคม – กันยายน). “การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.” *ว.สงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 14, 3 : 411-430.
- สมฤดี หัตถภาพงษ์. (2547). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมาน ลอยฟ้า. (2544, ตุลาคม – ธันวาคม). “การรู้สารสนเทศ : ทักษะที่จำเป็นสำหรับสังคมสารสนเทศ (Information Literacy : Essential Skill for Information Society),” *บรรณารักษศาสตร์ มข.* 19 (1) : 1-5.
- สุดาวดี ศรีสุดา และลำปาง แม่นมาตย์ (2547, กันยายน – ธันวาคม). “การรู้สารสนเทศของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.” *บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.* 22,3 : 1-22.
- สุพิศ บายคายคม. (2550). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเพ็ญ มะโน. (2536). *การสร้างแบบจำลองการรู้สารสนเทศ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี โดยใช้วิธีการเชิงระบบ*. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2551). *ความจำเป็นของการรู้สารสนเทศ*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.stks.or.th/blog/?p=156>.
- อุษณีย์ ศรีสารคาม. (2547). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : www2.udru.ac.th/~il1500105/article%202.doc.
- Association of College and Research Libraries. (2001). **Competency Standards for Higher Education Standards, Performance Indicator Information Literacy and Outcomes**. (Online). Available : <http://www.ala.org/acrl/ilstandardlo.html>.
- Black, Steve. (2000). **Results of Assessment of Information Literacy at the College of Saint Rose**. (Online). Available:<http://www.strose.edu/Library/bi/infolitres.htm#discussion>
- Brown, Cecelia M. & Krumholz, Lee R. (2002, March). “Integrating Information Literacy into the Science Curriculum,” *College & Research Libraries*. 63(2) : 111-123.
- Council of Australian University Librarians. (2001). **Information literacy standards**.

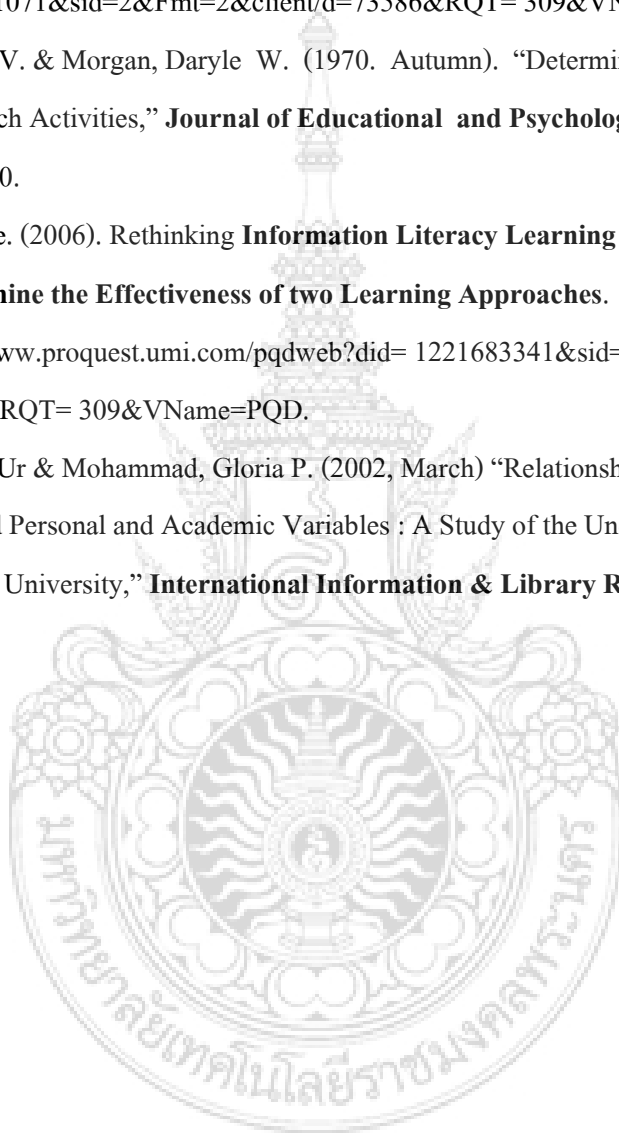
Canberra: Council of Australian University Librarians.

Ishimura, Yusuke. (2007). **Information Literacy in Academic Libraries : Assessment of Japanese Students' Needs for Successful Assignment Completion in two Halifax Universities.** (online). Available : <http://www.proquest.umi.com/pqdweb?did=1320951071&sid=2&Fmt=2&client/d=73586&RQT=309&VName=PQD>.

Krejcie, Robert V. & Morgan, Daryle W. (1970. Autumn). "Determining Sample Size for Research Activities," **Journal of Educational and Psychological Measurement.** 30 : 607-610.

Newell, Terrance. (2006). **Rethinking Information Literacy Learning Environment: A Study to Examine the Effectiveness of two Learning Approaches.** (online). Available : <http://www.proquest.umi.com/pqdweb?did=1221683341&sid=3&Fmt=2&client/d=73586&RQT=309&VName=PQD>.

Rehman, Sajjad Ur & Mohammad, Gloria P. (2002, March) "Relationship of Library Skills with Selected Personal and Academic Variables : A Study of the Undergraduate Students of Kuwait University," **International Information & Library Review.** 34(1) : 1-20.



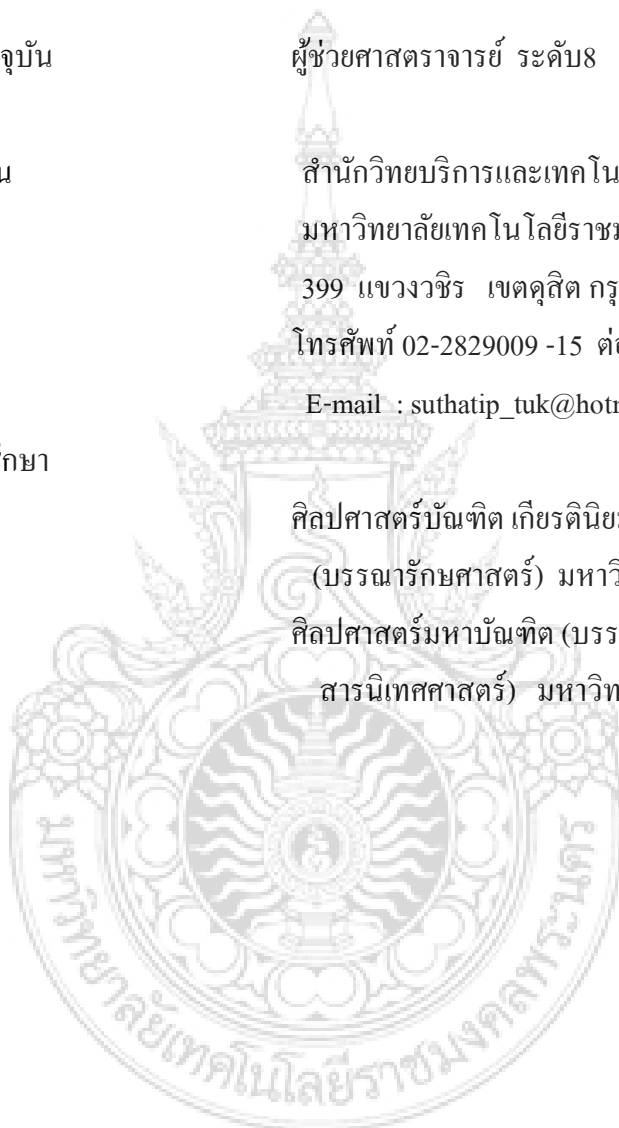
ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ นางสาวอังคณา แวซอเหาะ
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3 1021 00938 98 7
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ ระดับ 7
4. สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
86 ถนนพิชญ์โลก แขวงจตุรดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ
10300
โทรศัพท์ 02-2829102 ต่อ 1208
02-2829009 -15 ต่อ 6796
E-mail mam_weso@hotmail.com
5. ประวัติการศึกษา
 - พ.ศ. 2540 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
 - พ.ศ. 2547 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ นางสุธาทิพย์ เกียรติวานิช
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 4-1021-00057-04-1
3. ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ8
4. สถานที่ทำงาน สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
399 แขวงวชิร เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02-2829009 -15 ต่อ 6797
E-mail : suthatip_tuk@hotmail.com
5. ประวัติการศึกษา
 - พ.ศ. 2520 ศิลปศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับสอง
(บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 - พ.ศ. 2534 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์



ภาคผนวก



แบบทดสอบ

การรู้สารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง

แบบทดสอบนี้จัดทำขึ้นเพื่อ วัดระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชมงคลพระนคร โดยแบบทดสอบฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สอบแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดระดับการรู้สารสนเทศ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบทดสอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. ชั้นปี ปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 ปีที่ 4
3. คณะที่กำลังศึกษา

<input type="checkbox"/> คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	<input type="checkbox"/> คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
<input type="checkbox"/> คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	<input type="checkbox"/> คณะศิลปศาสตร์
<input type="checkbox"/> คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	<input type="checkbox"/> คณะบริหารธุรกิจ
<input type="checkbox"/> คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	<input type="checkbox"/> คณะวิศวกรรมศาสตร์
<input type="checkbox"/> คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
4. ท่านเคยเรียนวิชาต่อไปนี้หรือไม่

<input type="checkbox"/> เคยเรียนการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด
<input type="checkbox"/> เคยเรียนสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า
<input type="checkbox"/> เคยเรียนทักษะการรู้สารสนเทศ
<input type="checkbox"/> ไม่เคยเรียนทั้ง 3 วิชา

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดระดับการรู้สารสนเทศ

คำชี้แจง 1. โปรดทำแบบทดสอบทุกข้อ

2. เลือกข้อคำตอบที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยทำเครื่องหมาย × ลงใน

กระดาษคำตอบ

1. ข้อใดเป็นแหล่งสารสนเทศเฉพาะด้าน

- ก. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542
- ข. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
- ค. อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย
- ง. วรรณนิเวศสารไทย

2. หากต้องการทราบถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรอบปี 2552 ที่ผ่านมา สามารถค้นได้จากสิ่งพิมพ์ประเภทใด

- ก. หนังสือรายปี ข. สารานุกรม ค. วรรณนิหนังสือพิมพ์ ง. นามานุกรม

3. หากต้องการค้นคว้าเรื่อง แรงงานต่างด้าว การตั้งคำถามใดทำให้มีขอบเขตของเนื้อหากว้างที่สุด

- ก. ปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยเกิดขึ้นจากสาเหตุใด
- ข. อาชีพที่แรงงานต่างด้าวไม่สามารถทำได้ภายใต้กฎหมายไทย
- ค. การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวสามารถทำได้โดยวิธีใด
- ง. จำนวนและประเภทของแรงงานต่างด้าวที่มีในประเทศไทย

4. ถ้าต้องทำรายงานเรื่อง โลกร้อน ควรกำหนดคำค้นอย่างไร เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องดังกล่าว

- ก. มลพิษทางอากาศ คลื่นความร้อน
- ข. ปรากฏการณ์เรือนกระจก การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโลก
- ค. กรีนพีซ มลภาวะทางอากาศ
- ง. การควบคุมคุณภาพอากาศ รังสีความร้อน

5. ถ้าต้องการข้อมูลเกี่ยวกับ เหตุการณ์ไม่สงบทางภาคใต้ แหล่งสารสนเทศใดที่จะให้ข้อมูลได้รวดเร็วและตรงมากที่สุด

- ก. หนังสือพิมพ์รายวัน ข. เว็บไซต์ข่าวของสถานีโทรทัศน์
- ค. วารสารข่าวของภาครัฐ ง. วารสารรายเดือน

11. ถ้านักศึกษาต้องการค้นข้อมูลเกี่ยวกับ ภาพวาดบนฝาผนังทางศาสนา ควรใช้คำค้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะเจาะจงมากที่สุด

- ก. จิตรกรรมฝาผนัง วัด
ข. ศิลปกรรมฝาผนัง ศาสนาพุทธ
ค. ภาพวาดทางศาสนา พระโพธิสัตว์
ง. จิตรกรรมฝาผนังทางศาสนา วัดโพธิ์

12. ถ้านักศึกษาต้องการค้นหนังสือเรื่อง **อัจฉริยะสร้างได้** จากระบบ IPAC ของห้องสมุด ควรเลือกใช้เมนูใด

- ก. ชื่อเรื่องเรียงตามลำดับตัวอักษร
ข. คำสำคัญ
ค. หัวเรื่อง
ง. ชื่อเรื่อง

พิจารณาหน้าจอฐานข้อมูล H.W Wilson แล้วตอบคำถามข้อ 13-14

The screenshot shows the Wilson Web search interface. At the top, there is a navigation menu with options: Search, Browse, Thesaurus, Search History, Print Email Save, Exporting / Citing, Journal Directory, My WilsonWeb, and Exit Program. Below the menu, there is a search bar with the text 'FIND' and a search button. The search results are displayed in a table with columns for 'Open Database Selection Area' and 'Database Description'. The selected database is 'Art Full Text'. The search criteria are set to 'Basic Search' and 'Advanced Search'. The search results are sorted by 'Relevance'. The search criteria include 'Limit Dates To: Any Year', 'Limit To: Full Text', and 'Expand: Also, search within the full text of the articles, for extra results'. The interface is in Thai and includes a navigation menu at the top with options like 'Search', 'Browse', 'Thesaurus', etc.

13. ถ้าต้องการความช่วยเหลือในการค้นแบบละเอียด ต้องใช้เมนูใด

- ก. Help ข. Advanced Search ค. My WilsonWeb ง. Technical Support

14. ถ้าต้องการเฉพาะเนื้อหาที่ตีพิมพ์เฉพาะปี 2009 ต้องเลือกใช้คำสั่งใด
- ไปที่ Limit dates to เลือก any year
 - ไปที่ Limit dates to เลือก with in last 12 months
 - ไปที่ Limit dates to เลือก from year พิมพ์ 2009 -
 - ไปที่ Limit dates to เลือก from year พิมพ์ 2009 - 2009
15. ถ้าต้องการค้นข้อมูลเกี่ยวกับ หลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยใช้วิธีการค้นแบบคำเชื่อม ควรใช้คำค้นใดให้เรื่องที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด
- การศึกษา and หลักสูตร
 - การศึกษา or หลักสูตร
 - หลักสูตร and อุดมศึกษา
 - หลักสูตร or อุดมศึกษา

พิจารณาหน้าจอการแสดงผลข้อมูลจากระบบห้องสมุด แล้วตอบคำถามข้อ 16

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

เมนูหลัก | ทรัพยากรห้องสมุด | ทรัพยากรวารสาร | บริการสมาชิก | ช่วยเหลือ

แสดงรายละเอียดทรัพยากรในรูปแบบบัตรรายการ

เขตข้อมูล	ข้อมูล
เลขเรียก	910.4 อ571ท ← 1
ผู้แต่ง	อัลฟา
ชื่อเรื่อง	เทียนนอกเหนือจาก = A different route / อัลฟา, โรมิโอ
พิมพ์ลักษณ์	กรุงเทพฯ : รงกลม, 2546. ← 3
รูปเล่ม	270 หน้า : ภาพประกอบ ; 18 ซม.
หัวเรื่อง	การท่องเที่ยว
หัวเรื่อง	การเดินทาง
ผู้แต่งร่วม	โรมิโอ } 4

Copy Save Export Clear Card MARC

16. ถ้าต้องการหนังสือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพิ่มเติม ควรทำอย่างไร
- คลิกเลือกหมายเลข 1
 - คลิกเลือกหมายเลข 2
 - คลิกเลือกหมายเลข 3
 - คลิกเลือกหมายเลข 4
17. ถ้าต้องการทราบว่าหนังสือเล่มหนึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรบ้าง สามารถพิจารณาได้จากส่วนใด
- คำนำ
 - สารบัญ
 - หน้าปกใน
 - บรรณนิท้ายเล่ม

